

EAN SISTEM – ENOTNI MEDNARODNI SISTEM OZNAČEVANJA BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO

Zaradi vedno hitrejšega razvoja industrije, se je pojavila potreba po hitri in učinkoviti metodi za identifikacijo artiklov in vnos podatkov v računalniški sistem. Obstaja več načinov vnašanja podatkov, ki se po zanesljivosti in uspešnosti med seboj razlikujejo; od tipkovnice, magnetnih trakov, optičnega prepoznavanja znakov do najbolj perspektivne tehnologije PALICASTE KODE.

Pri tej tehnologiji je informacija predstavljena s temnimi in svetlimi polji, ki so združena v simbol. Za branje kode je sicer potrebna posebna optična oprema, ki pa je sorazmerno poceni. Neuspešnega branja pa skoraj ni.

Razmišljanja o razvoju in uporabi enotnega sistema za označevanje in simboliziranje blaga so se pojavila že pred četrto stoletje v ZDA. V Evropi pa se je ideja o EAN sistemu (evropsko označevanje artiklov) začela uresničevati leta 1976, ko so predstavniki proizvajalcev in trgovine podpisali Sporazum o sistemu za enotno numeriranje potrošniških pakiranj in predstavljanja števil v obliki strojno berljivih simbolov. Njihov cilj je bil, da EAN sistem omogoči enotno identifikacijo vsakega blaga široke potrošnje in to ne glede na državo ali kraj, iz katere to blago izhaja.

17. SREČANJE SAMOUPRAVLJALCEV »RDEČI PRAPOR« V KRAGUJEVCU

Pred stoenajstimi leti – 15. februarja 1876 – je zaplapolala zastava samoupravljalcev. Po ulicah Kragujevca so jo nosili livarji današnje tovarne avtomobilov »Crvena zastava«, kot znamenje zmage pri volitvah v splošno občinsko upravo. Ta osvobodilni revolucionarni delavsko razredni podvig z daljnosežnim pogledom v prihodnost se je izrazil v krogu delavskega razreda Srbije, v mestu z močno revolucionarno in napredno tradicijo, v katerem je živel in deloval prvi socialist na Balkanu Svetozar Marković.

Zastava samouprave je bila samo simbolični izraz Svetozarjeve zasnove neposredne demokracije, ki za svoj osnovni cilj postavlja neprekinjene pozitivne družbene spremembe, kjer se uresničuje proces osvobajanja vseh članov družbe in delavskega razreda. Ta ideja je danes močno vpeta v razvoj socialističnega samoupravljanja z novimi dosežki pri razvijanju in ustvarjanju Titovih idej o socialističnem samoupravljanju. Zato tudi srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« z izrazom in kontinuiteto boja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi Jugoslavije, da vsak prispeva svoj neposredni delež k procesu izgradnje socialističnega samoupravljanja.

REKLAMACIJE IZDELKOV V DO AERO V PRETEKLEM LETU

Dobra kakovost izdelkov je največje zagotovilo uspešnosti za proizvajalca in najmočnejši element konkurenčnosti. Višja cena je pomembna ob nakupu in se nato hitro pozabi, slaba ali dobra kakovost pa spremlja izdelek do konca življenjske dobe oziroma tako dolgo, dokler ni dokončno opravił svoje funkcije.

Veliko reklamacij pomeni nezadovoljstvo kupcev; medtem ko malo reklamacij ni zanesljiv dokaz zadovoljstva. Posebej pri cenejših izdelkih široke potrošnje kupec ne reklamira vedno nekakovostnega izdelka in se rajši odloči za nakup konkurenčnega.

Vzdrževanje zahtevane kakovosti je kontinuirana bitka, ki traja tako dolgo, dokler izdelek živi. Kako uspešni smo v tej bitki za zagotavljanje kakovosti, nam kažejo med drugim tudi reklamacije.

GLASILO KEMIČNE, GRAFIČNE
IN PAPIRNE INDUSTRIJE CELJE

CELJE, MAREC, 1987

LETNIK XXVI – številka 2

časopisni svet

karmen dovč, peter drofenik, željko
hrastovec, alenka kolar, ivanka kalan,
božena kosu, zoran markovič, tomaž pečnik,
vera radič, marko ramšak, dora rovere,
srečko vavričuk

glavna in odgovorna urednica

jelisaveta podgornik

tehnično vodstvo

danilo herman

uredila

dora rovere

oblikovanje naslovne strani

grega švab

tisk

aero, tozd grafika
za tiskarno drago vračun
naslov uredništva
kadrovski in splošni sektor
aero – celje, kocenova 4
po mnenju republiškega sekretariata
za prosveto in kulturo,
št. 33-316/78, je glasilo naš aero
oproščeno temeljnega davka
od prometa proizvodov
glasilo izhaja desetkrat letno
naklada 2.400 izvodov

NAŠE AKTUALNE TEME

Računalništvo v Aeru

Leto 1986 je bilo prelomno za razvoj računalništva v Aeru. S sodelovanjem z Družbenim računalniškim centrom – DRC Celje smo na Čopovi ulici postavili nov računalniški center. Osnova centra je računalnik IBM 4361, ki je več kot 200-krat zmogljivejši od IBM 360/20, prejšnjega, že zastarelega računalnika. Povečanje zmogljivosti je omogočilo združitev vseh obstoječih obdelav podatkov na enem računalniku. Še bolj pomembno pa je to, da lahko novi računalnik krmili do 100 terminalov in tako omogoči razvoj interaktivnih informacijskih sistemov.

Ti sistemi vse bolj nadomeščajo klasične obdelave podatkov, pri katerih je treba izpolnjevati obrazce, jih naknadno zajemati, čakati na kontrolne izpise, popravljati napake in spet čakati na rezultate obdelav. Vsa ta čakanja povzročijo, da je najkrajši rok za povratne informacije en dan, velikokrat pa več dni.

S pomočjo terminala pa v banko podatkov lahko zapišemo oz. iz nje dobimo informacijo v nekaj sekundah. Predpogoj za delovanje interaktivnega sistema je zadostno število terminalov, postavljenih na delovnih mestih uporabnikov.

Lahko si predstavljamo, kaj bi se dogajalo, če bi morali uporabniki hoditi v računalniški center k terminalom. Pot do centra in čakanje na vrsto pri terminalih bi povsem izničila hitri odgovor računalnika, da o kaosu, ki bi nastal zaradi odhajanja z delovnih mest in romanja sem ter tja, niti ne govorimo.

Trenutno je v Aeru 32 terminalov (15 v DSSS, 5 v Grafiki, 10 v računalniškem centru, 4 v Kemiji Celje, 2 v Trzinju). Delno so last Aera, delno najeti, omogočajo pa interaktivne finančne obdelave, uvažanje materialnega poslovanja v Kemiji Celje, spremljanje proizvodnje v Grafiki in programiranje ter vodenje obdelav v Računalniškem centru.

Na novo smo naročili 53 terminalov in 6 tiskalnikov tipa MDS S 9000. Ta tip opreme je bil izbran zato, ker je standarden za članice DRC.

Namenjeni so za interaktivni sistem spremljanja proizvodnje v tozdu Grafika, nadomestilo za najete terminale in širjenje mreže v Delovni skupnosti skupnih služb ter dopolnitev opreme Računalniškega centra in tozda Kemija Celje.

Sama strojna oprema pa brez programov za računalnik in ljudi, ki znajo oboje uporabljati, ne naredi nič, zato vzporedno razvijamo programsko opremo in izobražujemo uporabnike.

Standardne poslovne aplikacije so že toliko dodelane, da jih ni smiselno ponovno razvijati, zato smo od Razvojnega centra Celje pridobili ustrezne programske produkte (interaktivno finančno knjigovodstvo, likvidacija faktur, itd. ...). Aplikacije bližje proizvodnji pa morajo upoštevati lastne posebnosti, zato je kupovanje »na ključ« bistveno težje. Ostaja še lasten razvoj, ki pa zaradi pomanjkanja lastnih kadrov poteka s sodelovanjem z Razvojnim centrom Celje.

Razvitost programske opreme je poleg zavzetosti uporabnikov glavni kriterij za izgradnjo terminalske mreže, vse pa je seveda pogojeno s finančnimi sredstvi.

V kolikor bo izpeljano širjenje interaktivnega materialnega poslovanja tudi v tozdu Kemija Šempeter, tudi v tem tozdu predvidevamo postavitev terminalov. Drugo razvojno področje je interaktivni prodajni informacijski sistem, ki bo nadomestil obstoječo klasično obdelavo. To pa bo terjalo širitev terminalske mreže v tozdu Trzinje.

Naslednji korak k uspešni uporabi računalniške mreže in izrabi možnosti, ki nam jih le-ta nudi, pa bo nabava štirih osebnih računalnikov. Uporaba osebnih računalnikov nam bo omogočila razbremenitev centralnega računalnika, samostojne obdelave, ki so specifične za posamezna področja in komuniciranje z glavnim računalnikom, za pridobitev osnovnih informacij.

Konec meseca marca bo nabavljen en osebni računalnik za Računalniški center DO. Ta bo omogočila razvoj aplikacij za druge osebne računalnike,

izobraževanje za uporabo osebnih računalnikov in komuniciranje s centralnim računalnikom.

V razvojni enoti bo inštaliran osebni računalnik za potrebo obdelave indok dokumentacije, za programske raziskave (mikrokapsule) in za program patentne dokumentacije.

Služba kontrole kakovosti bo osebni računalnik uporabljala za ažuriranje statističnih obdelav (le-te sedaj izvajajo na že šestnajst let starem računalniku tektronix 31) in sestavo poročil za vse proizvodne tozde o:

- reklamacijah, kakovosti, kumulativnih podatkih, ki služijo kot kontrola kakovosti in izračunavanje posebnih zahtev in analiz.

Kadrovsko splošni sektor bo z osebnim računalnikom pridobil neposredno povezavo z banko podatkov na centralnem računalniku, kar bo omogočalo hitrejšo in popolnejšo izdelavo raznih analiz in ostalih potrebnih evidenc, hkrati pa bo omogočena tudi obdelava tekstov samoupravnih aktov.

Vzporedno z nabavo računalniške opreme in razvojem terminalske mreže, pa se v naši delovni organizaciji odvija tudi program izobraževanja za področje računalništva.

S sodelovanjem z Izobraževalnim centrom Radovljica smo že pričeli z izobraževanjem po vnaprej določenem programu za poslovodne kadre, vodje sektorjev, služb in obratov, pa tudi z izobraževanjem za vodje oddelkov in delavnic. Ob zaključku izobraževanja po programu s sodelovanjem z IC Radovljica pa se izobraževanje za računalništvo ne bo zaključilo, saj nas razvoj računalništva nenehno prisiljuje v izobraževanje in izpopolnjevanje na tem področju.

Vse omenjene podrobnosti se vsebinsko dotikajo le »celjskega« dela naše delovne organizacije, kar pa nikakor ne pomeni, da naš tozd v Medvodah ni vključen v izgradnjo Poslovnega informacijskega sistema. Dislociranost naše temeljne organizacije nam pri izvajanju prej omenjenih nalog povzroča nekaj težav, vendar pa se dogovarjamo za aktivnosti tudi za tozd Medvode.

Finančna sredstva za izgradnjo celostne podobe računalniško podprtega informacijskega sistema se bodo zagotavljala na ravni delovne organizacije iz planiranih združenih sredstev.

Tak računalniško podprt informacijski sistem nam bo do konca srednjeročnega obdobja omogočil popoln sistem komuniciranja z bazo podatkov v centralnem računalniku, to pa bo pomenilo boljšo informiranost, ažurnejše poslovanje, natančnejše analize, pa tudi zmanjšanje stroškov poslovanja.

Milena Krizman

EAN sistem – enotni mednarodni sistem označevanja blaga za široko potrošnjo

Zaradi vedno hitrejšega razvoja industrije, se je pojavila potreba po hitri in učinkoviti metodi za identifikacijo artiklov in vnos podatkov v računalniški sistem. Obstaja več načinov vnašanja podatkov, ki se po zanesljivosti in uspešnosti med seboj razlikujejo; od tipkovnice, magnetnih trakov, optičnega prepoznavanja znakov do najbolj perspektivne tehnologije PALIČASTE KODE. Pri tej tehnologiji je informacija predstavljena s temnimi in svetlimi polji, ki so združena v simbol. Za branje kode je sicer potrebna posebna optična oprema, ki pa je sorazmerno poceni. Neuspešnega branja pa skoraj ni.

Razmišljanja o razvoju in uporabi enotnega sistema za označevanje in simboliziranje blaga so se pojavila že pred četrto stoletje v ZDA. V Evropi pa se je ideja o EAN sistemu (evropsko označevanje artiklov) začela uresničevati leta 1976, ko so predstavniki proizvajalcev in trgovine podpisali Sporazum o sistemu za enotno numeriranje potrošniških pakiranj in predstavljanja števil v obliki strojno berljivih simbolov. Njihov cilj je bil, da EAN sistem omogoči enotno identifikacijo vsakega blaga široke potrošnje in to ne glede na državo ali kraj, iz katere to blago izhaja.

EAN sistem se je zelo hitro razširil po Evropi in svetu. Sedaj predstavlja enotni svetovni sistem, ki ga uporablja in razvija več kot 30 držav po svetu in to države, ki so ekonomsko najmočnejše. Svoje članstvo najavljata tudi ZDA in Kanada, ki sta že razvili svoj sistem (UPC).

Kaj predstavljajo številke in simboli na EAN kodi:

Paličasta koda (bar cod) konkretno predstavlja odtisnjeno kombinacijo variacij belo-črnih trakov in dodatnih 13 števil. Le-te vsebujejo podatke o vsakem artiklu, državi in proizvajalcu oz. vse, kar je potrebno, da se v katerikoli fazi proizvodnje in prometa identificira, prešteje in registrira, kar pa »prebere« optični in metrični elektronski čitalec. Tako se npr. vsi podatki o izdelku, ki ga identificira optični čitalec v trgovini, prenašajo prek lokalnega in centralnega računalnika do sedeža trgovskega podjetja in do proizvajalca. S tem so takoj na voljo, tako pri trgovcu kot pri proizvajalcu, vsi podatki o fizičnem prometu, zaloga, finančnemu saldu in drugi podatki.

Za primer vzemimo EAN-JANA simbol DO Radenske:

860	0200	00001	9
JANA	RADENSKA Radenci	MINERALNA VODA	KONTROLNI ZNAK

860	0201	1
-----	------	---

Zgornji okvir predstavlja kodo EAN-13, ki ima trinajst kodiranih znakov razdeljenih v štiri skupine:

- prve tri številke pomenijo državo proizvajalca,
- druga skupina (štiri številke) je oznaka proizvajalca,
- naslednjih pet števil predstavljata izdelek,
- zadnja številka pa je kontrolna.

Spodnji okvir pa predstavlja skrajšano obliko, to je kodo EAN-8 (tu se pet sredinskih ničel izpušča), ki je zaradi manjše površine primernejša za blago široke potrošnje.

Primer povečane kodo EAN-13, ki predstavlja izdelek DO Sladkogorska:

Koristi, ki jih prinaša EAN sistem

EAN sistem omogoča racionalizacijo poslovanja v proizvodnji, prometu in distribuciji blaga široke potrošnje. Ne samo, da varčuje z živim in opredmetenim delom, da zmanjšuje angažiranje kadrov pri vsakodnevnih nabavnih poslih, manipuliranju, skladiščenju, sprejemu in izdaji blaga, temveč povečuje hitrost plačevanja na prodajnih mestih z zagotovljeno izredno točnostjo in kontrolo plačevanja. Zaradi hitrejšega pretoka blaga so potrebna manjša investicijska vlaganja v proizvodne, prodajne in skladiščne prostore. Izboljša se načrtovanje kadrovskih potreb, proizvodnih kapacitet in drugih dejavnikov zaradi hitrih in natančnih informacij o trenutnem stanju proizvodnje, zalog, prometa, števila kupcev in dobaviteljev. Vedno so na razpolago podatki o številu prodanega blaga v enem dnevu, mesecu ali letu. V finančnem pogledu se lahko zmanjšujejo obresti na angažirana sredstva, saj se skrajšuje čas finančnih transakcij.

Ostale perspektivne uporabe paličastih kod

Skupaj z ostalimi sistemi paličastih kod so možnosti uporabe praktično neomejene. Naštejmo le nekatere:

Spremljanje proizvodnega procesa: Z identifikacijo sklopov ali podsklopov na ključnih proizvodnih mestih je možno natančno spremljanje produktivnosti različnih faz proizvodnje ali

po enoti časa ali po delavcu. Zaradi optimalnega uravnavanja proizvodnega procesa se lahko potrebe po različnih zalogah bistveno zmanjšajo.

Kontrola zalog: Koordinacijo principov »prvi na vходу – prvi na izhodu«, kontrole prostora, spremljanje datumov, dodelitve prostora, itd. je mogoče najbolj racionalno uporabiti prav z uvedbo paličastega simbola. Računalnik nas tako vodi do »najstarejših« zalog in daje o njih vse potrebne podatke.

Kontrola kvalitete: Zaradi kodnih oznak delov in sklopov, ki se vgrajujejo v proizvodnem procesu, lahko računalnik takoj opozori na napačno vgrajen del ali sklop.

Kontrola naročil: Kodne oznake omogočajo, da računalnik že od samega začetka spremlja in kontrolira proizvod, glede na naročilo in zahteve kupca. Računalnik lahko tudi natisne fakturo in spremljajočo dokumentacijo.

Kaj pa EAN in Jugoslavija?

Jugoslavija je začela spremljati EAN sistem sorazmerno pozno, šele leta 1981. Od leta 1982 pa je tudi formalno sprejeta v članstvo EAN Združenja prek Splošnega združenja trgovine Jugoslavije. Istočasno je bila formirana JANA (Jugoslovanska Asociacija za Numeriranje Artiklov), ki je bila registrirana pri EAN združenju kot zakonit predstavnik teh poslov v Jugoslaviji.

Čeprav je postopek za včlanjenje v JANA sistem za naše delovne organizacije zelo enostaven, se je v štirih letih včlanilo le 125 gospodarskih organizacij. In tudi te organizacije so možnosti za označevanje le neznatno izkoristile. Kako malo je to, kaže podatek, da je npr. v prometu s prehrabenim blagom kodirano v Avstriji 70 % artiklov, Španiji 84 %, Franciji, Italiji, Švici, Švedski, Norveški 90 %, v Zahodni Nemčiji 92 % in v Veliki Britaniji 96 %, vseh kodiranih artiklov v blagovnem sortimanu Evropske gospodarske skupnosti pa je že 50 %.

Širše uvajanje tega sistema je pri nas nujno. Če že ne zaradi naših notranjih koristi, pa zaradi tega, ker bo v

kratkem času skoraj nemogoče na svetovnem trgu prodajati blago brez kodnih oznak. Tu pa je Jugoslavija še popolnoma na začetku, saj je po grobih ocenah kodiranega le 5 % našega izvoznega blaga.

Kaj pa EAN/JANA in Aero?

Napovedi iz prejšnjega odstavka se že uresničujejo. Od 1. januarja 1987 države Evropske gospodarske skupnosti ne uvažajo blaga, ki nima EAN kode. Poslovni svet naše DO je na svoji 3. seji sprejel predlog, da se izvedejo vse aktivnosti za včlanjenje AERA v sistem EAN/JANA. S podpisom Samoupravnega sporazuma v Zveznem združenju za trgovino Jugoslavije

bomo postali član sistema EAN in dobili identifikacijsko številko EAN/JANA za označevanje naših artiklov. Razvoj in uporabo sistema JANA uvajamo z namenom, da se zagotovi nemoten izvoz proizvodov, je pa tudi spodbuda za uporabo tega sistema na domačem tržišču z vsemi prednostmi, ki so že bile navedene.

AERO pa bo povezan z EAN sistemom, ne samo kot nosilec ustrezne identifikacijske številke na svojih proizvodih, ampak prek tozda Grafika tudi kot proizvajalec in dobavitelj kodnih oznak na ustreznih materialih drugim članicam. O tem kaj več prihodnjič.

Lela Podgornik

Reklamacije izdelkov v DO Aero v letu 1986

Dobra kakovost izdelkov je največje zagotovilo uspešnosti za proizvajalca in najmočnejši element konkurenčnosti. Višja cena je pomembna ob nakupu in se nato hitro pozabi, slaba ali dobra kakovost pa spremlja izdelek do konca življenjske dobe oz. tako

dolgo, dokler ni dokončno opravil svoje funkcije.

Veliko reklamacij pomeni nezadovoljstvo kupcev; medtem ko malo reklamacij ni zanesljiv dokaz zadovoljstva. Posebej pri cenejših izdelkih široke potrošnje kupec ne reklamira vedno neakovostnega izdelka in se rajši odloči za nakup konkurenčnega.

Vzdrževanje zahtevane kakovosti je kontinuirana bitka, ki traja tako dolgo, dokler izdelek živi. Kako uspešni smo v tej bitki za zagotavljanje kakovosti, nam kažejo med drugim tudi reklamacije.

1. Pregled reklamacij v DO Aero v letih 1985 in 1986

	1985	1986	ind. 86/85
število upravičenih reklamacij	196	225	115
vrednost reklamacij (v 000) din	23.567	22.946	97
vrednost reklamacij glede na prodano (‰)	0,97	0,54	56

Vrednost reklamacij v letu 1986 je znašala 22,9 milijonov din oz. 0,54 promile glede na vrednost prodanih izdelkov. Oba pokazatelja, tako absolutna vrednost (ind. 97), kot glede na prodano (ind. 56), sta nižja kot v letu 1985. Številčno pa so se reklamacije povečale, predvsem zaradi kasetnih

pisalnih trakov, sicer pa je delež reklamacij, glede na prodano vrednost, v vseh treh tozdihi nižji kot v letu 1985 (še posebno v tozdu Kemija Šempeter – ind. 11). Iz priloženega pregleda od 1981. do 1986. leta vidimo, da reklamacije iz leta v leto upadajo.

2. Pregled reklamacij v DO Aero od 1981. do 1986. leta

Leto	1981	1982	1983	1984	1985	1986
vrednost reklamacij glede na prodano (‰)	2,61	1,46	2,18	1,53	0,97	0,54

V vrednosti je Kemija celje udeležena s 40 %, Kemija Šempeter s 3 % in Grafika s 57 %. Proizvodnja papirja v

Medvodah ne beleži večjih reklamacij, kupci so predvsem opozarjali na napake pri posameznih papirjih.

Reklamacije v tozdu Kemija Celje

Reklamacije v celjski Kemiji so se v letu 1986 zmanjšale po vrednosti glede na prodano (ind. 60) in povečale po številu (ind. 185). Po številu in po vrednosti glede na prodano, so se povečale v obratu Jasnit (v letu 1985 jih ni bilo), predvsem pa v obratu barv; medtem ko so nižje v Loki, obratu AC in v obratu impregniranih papirjev. V vrednosti je obrat barv udeležen z 41 %, obrat AC s 33 %, jasnit z 12 %, Loka z 8 % in impregnirani papirji s 5 %. Reklamacije v Jasnit in barvah se nanašajo na naslednje izdelke: SC papir (poplavitve), termoteks (slabo razvijanje), aerostik lepilo (posušeno) in kasetni pisalni trakovi (kasete, navitki, nepravilna uporaba). Številčno in vrednostno je bilo največ reklamacij pri kasetnih pisalnih trakovih: Olivetti ET 110/111, Olivetti ET 121, Olympia ES 100 in Olympia ESW 3000, le-teh je bilo tudi največ proizvedenih in prodanih. Popravljeni sta že kaseti Olympia ES 100 in Olivetti 110/111.

Reklamacije pri AC papirju se iz leta v leto znižujejo. Tako so v letu 1986 dosegle najnižjo vrednost 0,41 promile. Iz grafične predelave beležimo dve eksterni in pet internih reklamacij zaradi naslednjih napak na papirju: prožnost pri CF, dimenzijska nestabilnost pri CB in CF, črte pri CF, lepljenje loto setov, »Mazing«, smetnost Ex 60 g, nepremazan CB in gube v CFB formatih. V Loki se vse tri reklamacije nanašajo na proizvodnjo iz leta 1985 (neustrezen papir za alme trak in zamrznjeni črnilni vložki), tako da na proizvode v letu 1986 ni bilo nobene reklamacije. Pri impregniranih papirjih so se pojavljale reklamacije zaradi slabega osnovnega papirja za print, nepravilno predpisanih dimenzij za CFB list, neprimerne em-

balaže za indigo film, neustrezne uporabe ovojnega papirja, nastopajo pa tudi manjki pri amorju, karbonu in prepisnem papirju.

Reklamacije v tozdu Kemija Šempeter

Reklamacije v šempetrski Kemiji so se v letu 1986 (glede na leto 1985) občutno zmanjšale, tako po vrednosti glede na prodano (ind. 11) kot tudi po absolutni vrednosti (ind. 18) in po številu (ind. 44).

Polovica vse vrednosti v Kemiji Šempeter odpade na tri reklamacije elektroizolacijskega poliestera (odstopanje lepila). Ostale reklamacije pri samolepilnih trakovih se nanašajo na: lepilni trak II. kvalitete, na manjke in opravičili smo eno reklamacijo zaradi dobrih poslovnih odnosov. V obratu matric se največja reklamacija nanaša na elkolith papir (slabe kopije), po naši krivdi je prišlo do manjka elektronskih matric, stranke so bile nezadovoljne tudi zaradi slabih odsosov pri matrici Aerotype.

Reklamacije v tozdu Grafika

V zadnjem šestletnem obdobju je Grafika lani dosegla najnižjo vrednost reklamacij glede na prodano (1,06 promile). Ta pokazatelj je nižji v vseh treh obratih. Največji delež vrednosti pade na NO-53 %, nato T2-42 % in T1-5 %. Največ reklamacij (64 %) je povzročenih zaradi napak v izdelavi -

proizvodnji (netočne količine, neustrezen barvni ton, nepravilna namestitve in oblika so najpogostejše napake), sledijo napake ob sprejemu naročila (16 %), slabe surovine (14 %) in slabo opravljeni prevzemi (6 %). V zadnjih nekaj letih je bil pretežen del reklamacij povzročen s slabšimi surovinami, ki so v letu 1986 »šele« na tretjem mestu in to predvsem zaradi skrite napake v Muflonovem samolepilnem papirju (stiranje lepila). To pa ne pomeni, da nimamo težav s surovinami, kar je vidno v višjih izmetih kot so bili v letu 1985.

Reklamacije v tozdu Tovarna celuloze in papirja Medvode

Največ težav pri proizvodnji papirja v Medvodah povzročajo papirji iz AC programa, ki so po kakovosti najzah-

tevnjši, po količini izdelanega pa na prvem mestu.

Tako je bilo pri proizvodnji papirja v Medvodah največ pripomb iz obrata AC in posredno iz Grafike na naslednje napake: prašenje, dimenzijska stabilnost, črte v CF, zalikane gube, smetnost pri Ex 60 g, neenakomerna debelina po širini, luknje, številni pretrgi in slabo rezanje formatov CF. Pri mehanografskem papirju, izdelanem tik pred ustavitvijo papirnega stroja in dobavljenem italijanskem kupcu, so bili prisotni številni pretrgi (vrednost reklamacije 3,1 milijonov din). Smetnost je bila prisotna tudi pri Sorapres 80 g papirju. Kupec je uveljavil tudi reklamacijo zaradi zvijanja Sorapres 90 g papirja v vrednosti 2,4 milijona din.

C. Jedlovčnik

3. Pregled reklamacij izdelkov po posameznih tozdh v letih 1985 in 1986

TOZD	1985			1986					
	število upravičenih reklamacij	vrednost reklamacij v 000 din	vrednost v ‰/‰ glede na vred. prodan.	število upravičenih reklamacij	vrednost reklamacij v 000 din	vrednost v ‰/‰ glede na vred. prodan.	indeks števila	indeks vrednosti	indeks ‰/‰
	1	2	3	4	5	6	4:1	5:2	6:3
Kemija C	71	8.956	0,72	131	9.118	0,43	185	102	60
Kemija Š	45	4.085	0,70	20	724	0,08	44	18	11
Grafika	80	10.526	1,71	74	13.104	1,06	93	124	61

POROČAMO O ...

17. srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« v Kragujevcu

Pred stoenajstimi leti - 15. februarja 1876 - je zaplapolala zastava samoupravljalcev. Po ulicah Kragujevca so jo nosili livarji današnje tovarne avto-

mobilov »Crvena zastava« kot znamenje zmage pri volitvah v splošno občinsko upravo. Ta osvobodilni revolucionarni delavsko razredni podvig z daljnosežnim pogledom v prihodnost se je izrazil v krogu delavskega razreda Srbije, v mestu z močno revolucionarno in napredno tradicijo, v katerem je živel in deloval prvi socialist na Balkanu Svetozar Marković.

Zastava samouprave je bila samo simbolični izraz Svetozarjeve zasnove neposredne demokracije, ki za svoj osnovni cilj postavlja neprekinjene pozitivne družbene spremembe, kjer se uresničuje proces osvoboditve vseh članov družbe in delavskega razreda. Ta ideja je danes močno vpeta v razvoj socialističnega samoupravljanja z novimi dosežki pri razvijanju in ustvarjanju Titovih idej o socialističnem samoupravljanju. Zato tudi srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« z izrazom in kontinuiteto boja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi Jugoslavije, da vsak prispeva svoj ne-

posredni delež k procesu izgradnje socialističnega samoupravljanja.

Od leta 1969, ob 50-letnici ZKJ, revolucionarnih sindikatov in Skoja, je srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« ustanovljeno kot oblika neposredne izmenjave samoupravnih izkušenj in dejanskih srečanj teorije in prakse in njihovega trdnjšega povezovanja. Delovnih srečanj samoupravljalcev »Rdeči prapor«, upošteva tudi letošnje, se je udeležilo več kot 16.500 samoupravljalcev iz vseh krajev Jugoslavije, z najbolj pomembnimi vprašanji naše samoupravne socialistične teorije in prakse.

Na letošnjem 17. srečanju samoupravljalcev je tekla razprava o temi: »Razvoj združenega dela z odpiranjem na lastne oči in samoupravno združevanje.«

Prvi dan srečanja smo se zbrali na svečani otvoritvi s kratkim kulturnim programom in dviganjem zastave samoupravljalcev. Poleg številnih Kragujevčanov, pripadnikov JLA in delegatov 17. srečanja, so bili na otvoritvi

tudi naši najvidnejši družbenopolitični predstavniki. Po otvoritvi se je pričela plenarna seja, kjer smo sprejeli poslovnik srečanja, izvolili organe delovnega predsedstva, komisije za sklepe in delovna predsedstva posameznih komisij. V nadaljevanju smo poslušali glavni referat 17. srečanja, ki ga je podal Andrej Marinc, kot predsednik odbora za pripravo 17. srečanja.

V svojem referatu je tovariš Marinc poudaril, da smo pri obravnavi vsebine 17. srečanja samoupravljalcev izhajali iz sprejetih dokumentov preteklega obdobja, in to od dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, 13. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, 10. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, kritične analize delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, do bogate vsebinske usmeritve dokumentov, sprejetih v Skupščini SFRJ, ki govorijo o razvojni politiki za leto 1987 in strategiji splošnega in tehnološkega razvoja.

Naslonitev na lastne moči pomeni predvsem to, da delavci uspešno gospodarijo z družbenimi sredstvi po načelu: vsi delamo in vsi mislimo. To v praksi pomeni: uveljaviti načelo inventivnosti in inovativnosti, ki znanju in ustvarjalnosti dajeta vso prednost. Opiranje na lastne moči pomeni tudi: izkoristiti vse proizvodne sile in sredstva, ki so dokazano slabo izkoriščena.

V popoldanskih urah se je pričelo delo po posameznih komisijah. Aero kot DO s svojim prispevkom – »Prilaganje proizvodnih programov zahtevnosti domačega in tujega trga, optimalno izrabljanje obstoječe tehnologije, njen lastni razvoj ter izvoz tehnologije v DVR«, je bila razporejena v **prvo komisijo** s problematiko »Razvoj združenega dela z opiranjem na lastne sile«. Poleg le-te sta bili še dve komisiji:

druga komisija: Osnovne oblike samoupravnega organiziranja združenega dela in samoupravna integracija v združenem delu in **tretja komisija:** Družbeno okolje organizacij združenega dela in ustvarjanje ciljev ekonomske stabilizacije.

Vseh razpravljalcev je bilo več kot 50, tako da je imela komisija za pripravo sporočila 17. srečanja samoupravljalcev izredno zahtevno nalogo, če je hotela vključiti v končni dokument vsebinske prispevke vseh razpravljalcev.

Končno sporočilo, ki smo ga potrdili na drugi plenarni seji, ima naslednjo vsebino:

Sporočilo 17. srečanja samoupravljalcev »Rdeči prapor« o razvoju združenega dela z opiranjem na lastne

moči in samoupravno integracijo je v tem, da delegati tega srečanja izražajo enotno prepričanje, da so opiranje na lastne moči in večanja samoupravne integracije gospodarstva in družbe glavne medsebojne tesno povezane smeri ustvarjanja ekonomske stabilizacije in nadaljnjega razvoja družbenega dela kot celote. Uresničevanje revolucionarnih Titovih misli in del, opiranje na lastne moči in samoupravne integracije, so pomembna osnova za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja, razvijanja bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti in skupnega položaja Jugoslavije v mednarodni delitvi dela. Dosledno izvajanje programa stabilizacije, spremembe Ustave SFRJ in Zakona o združenem delu, je potrebno za ustvarjanje takšnih družbenih pogojev, ki bodo, predvsem ob povečani motiviranosti delovnih ljudi, zagotovili uspešnejše gospodarjenje, večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo, učinkovitejšo in racionalnejšo odločanje in s tem zagotovljen skupni družbeni razvoj.

Delegati srečanja si bodo prizadevali, da se pri predhodnih spremembah Ustave SFRJ in Zakona o združenem delu popolneje izrazi, uveljavi in poveča vloga delovne organizacije, s katero se lahko celoviteje in popolneje omogočijo širši interesi in vplivi delavca na ekonomsko združevanje in samoupravno povezovanje združenega dela.

Delovni osnutek

DRUŽBENEGA DOGOVORA O URESNIČEVANJU KADROVSKE POLITIKE V SR SLOVENIJI

Veljavni družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji je bil sklenjen leta 1979, leta 1981 pa je bil nekoliko spremenjen oziroma dopolnjen. Te spremembe in dopolnitve niso bistveno posegle v samo vsebino dogovora, temveč je šlo v glavnem za uskladitev besedila dogovora z višjimi pravnimi akti.

Na področju kadrovske politike in kadrovske dejavnosti kot tudi v širši družbi je prišlo do številnih sprememb, ki terjajo dopolnitev tem ali spremembo družbenih opredelitev na tem področju. Nekatere od teh sprememb so:

– Globoka gospodarska in z njo povezana politična kriza, ki zahteva prevrednotenje obstoječih vrednot. Ob

Delegati srečanja izpostavljajo, da se mora s samoupravno integracijo gospodarstva pospešiti proces združevanja dela in sredstev na dohodkovnem principu.

Osnova politike delitve mora biti takšna, da vsak živi od svojega dela. Delegati se zavzemajo za takšno delitev dohodka in osebnih dohodkov, ki bodo zagotovili stimulatивnejše vrednotenje dela ustvarjenih rezultatov, inovacij in ustvarjalnosti. Samoupravna integracija mora vsebovati tudi elemente socialistične solidarnosti, povezane z ustavnimi obveznostmi in odgovornostmi za svoj in skupni razvoj.

Delegati srečanja izpostavljajo, da se odločitve, sprejete na dosedanjih kongresih Zveze komunistov, Zveze sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij, ne uresničujejo ali se nedosledno izvajajo, kar otežkoča razreševanje nakopičenih problemov v družbi in zavira nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Delegati 17. srečanja samoupravljalcev »Rdeči prapor« pozivajo delovne ljudi, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in tudi družbenopolitične skupnosti ter organizacije, da si čimbolj prizadevajo pri izvrševanju nalog, sprejetih na kongresih in drugih družbeno-političnih organizacijah.

Danilo Bregar

tem vedno bolj zori spoznanje, da je izhod iz krize možen le na podlagi aktiviranja sposobnosti, znanja in ustvarjalnosti vseh delovnih ljudi in občanov.

– Vedno večja pozornost, ki jo družba posveča kadrovski politiki, znotraj te pa še posebej kadrovanju ključnih kadrov. Pri tem vedno bolj stopa v ospredje kriterij rezultatov dela.

– Skladno s tem se povečuje tudi vloga strokovne kadrovske dejavnosti, katere glavna naloga postaja priprava dobrih strokovnih podlag za kadrovske odločitve, na podlagi sodobnih strokovnih in vedno bolj tudi znanstveno-raziskovalnih spoznanj.

– V zadnjih osmih letih je prišlo tudi do številnih sprememb predpisov in samoupravnih splošnih aktov, ki se s svojo vsebino dotikajo področja kadrovske politike, zato je družbeni dogovor o kadrovski politiki v SR Sloveniji treba uskladiti s spremembami v zakonodaji.

Upoštevajoč navedena izhodišča, je odbor za spremljanje izvajanja druž-

benega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji sprejel sklep, da se začne postopek za sklenitev sprememb in dopolnitev družbenega dogovora. Hkrati je imenoval več strokovnih delovnih skupin z nalogo, da pripravijo delovni osnutek sprememb in dopolnitev. Na podlagi gradiva, ki so ga pripravile in obravnavale delovne skupine, je nastal delovni osnutek družbenega dogovora o kadrovske politiki v SR Sloveniji, ki se po sistematiki in po vsebini precej loči od veljavnega družbenega dogovora. Njegove glavne značilnosti so naslednje:

1. Z nekaterimi dopolnitvami naj bi vsi podpisniki sedanjega dogovora še naprej ostali udeleženci novega družbenega dogovora o kadrovske politiki v SR Sloveniji, njegova določila naj bi konkretizirali v svojih splošnih aktih, pri čemer delovni osnutek ne predpisuje vrste splošnega akta in nivoja konkretizacije.

2. Takoj za temeljnimi načeli delovni osnutek določa načela ter splošne in specifične kriterije kadrovanja ključnih kadrov. Med načeli poudarja načela celovitosti kriterijev, stalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja, mobilnosti kadrov, spremljanja uspešnosti dela, pravočasnosti kadrovanja, več kandidatov za posamezno funkcijo, vračanja kadrov, upokojevanja in odgovornosti.

3. Splošni kriteriji kadrovanja, ki naj veljajo pri izbiri na kakršnokoli ključno funkcijo oziroma nalogo, so strokovnost, celovitost osebnostnih lastnosti, delovna učinkovitost in družbenopolitična uspešnost. Temu sledijo specifični kriteriji kadrovanja funkcionarjev v delegatskih organih, funkcionarjev v poslovnih in izvršilnih organih, delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter strokovnih delavcev.

4. Širše od načel in kriterijev obravnava posebno poglavje kadrovanje tistih skupin ključnih kadrov, za kadrovanje katerih je treba poenotiti izhodišča na nivoju republike. To pa so delegati, delavci, ki se pripravljajo ali že delajo na področju mednarodnih odnosov, delavci iz SR Slovenije za delo v organih in organizacijah federacije, kadri v republiških upravnih organih in v pravosodju, znanstveno-raziskovalni delavci in visokošolski delavci ter poslovnih organi.

5. Za uresničitev družbeno dogovorjene kadrovske politike, ki jo opredeljujejo doslej naštetja poglavja, je treba izpolniti dva temeljna pogoja. To sta enoten, usklajen in učinkovit sistem razvoja kadrov ter ustrezno razvita in organizirana kadrovska dejavnost.

6. V okviru sistema razvoja kadrov nato delovni osnutek obravnava vse njegove elemente od planiranja, spremljanja in usmerjanja profesionalnega razvoja kadrov, motiviranja in napredovanja do izobraževanja, štipendiranja, poklicnega usmerjanja in kadrovskega informacijskega sistema.

7. Hkrati delovni osnutek postavlja vsebinske in organizacijske osnove za razvoj kadrovske dejavnosti in uveljavitev razvojno-raziskovalnega dela na kadrovskem področju.

8. Delovni osnutek zaključuje poglavje o izvajanju določil dogovora. V njem je določena odgovornost udeležencev za izvajanje dogovora ter način spremljanja izvajanja določil družbenega dogovora o kadrovske politiki

v SR Sloveniji. Za slednje naj bi skrbel skupščina udeležencev, ki bi jo sestavljali delegati vseh udeležencev družbenega dogovora.

Iz navedenega je razvidno, da delovni osnutek družbenega dogovora postavlja težišče kadrovske politike na uresničevanje načel ter splošnih in specifičnih kriterijev kadrovanja ključnih kadrov, ki morajo na vseh področjih družbenega življenja postati nosilci prizadevanj za izhod iz krize. Drugi poudarek daje družbeni dogovor kadrovanju tistih skupin ključnih kadrov, ki so pomembni za celo republiko. Zato je treba do določene mere poenotiti glavna vprašanja njihovega kadrovanja. Teh dveh nalog pa ni mogoče uresničiti brez izdelanega sistema razvoja kadrov. Enoten, skladen in v praksi upoštevan sistem razvoja kadrov bo zagotavljal, da bodo vse naloge, še posebej za najodgovornejše samoupravne, javne in druge družbene funkcije, opravljali za to primerno usposobljeni ljudje. Zato delovni osnutek družbenega dogovora skuša združiti in urediti vse bistvene elemente sistema razvoja kadrov.

Delovni osnutek, ki ga je pripravila strokovna služba Sekretariata za kadrovska vprašanja v Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije, bodo najprej obravnavale strokovne delovne skupine. Na podlagi njihovih pripomb bo izdelan osnutek družbenega dogovora o kadrovske politiki v SR Sloveniji, ki bo posredovan udeležencem družbenega dogovora v javno razpravo. Od tod dalje bo tekel predpisan postopek sklepanja tega pravnega akta.

-DB-

Pomembne novosti

Preteklo »kongresno« leto družbenopolitičnih organizacij je med ostalim prineslo tudi določene novosti v statutarjih določilih delovanja le-teh.

Ker je skoraj vsakdo izmed nas vključen v delovanje vsaj ene od organizacij, je prav, da vas z vsebino statutarjih dokumentov nekoliko natančneje seznanimo.

V kratkih nadaljevanjih vas želimo opozoriti na nekatera najpomembnejša določila in upamo, da bodo koristen napotek in pripomoček za lažje delo funkcionarjev, pa tudi vseh ostalih članov posameznih družbenopolitičnih organizacij.

V prvem delu treh nadaljevanj vas želimo seznaniti z nekaterimi najpomembnejšimi določili statuta Zveze sindikatov Slovenije. Sprejetega na

11. kongresu Zveze sindikatov Slovenije 22. novembra 1986, v naslednjih številkah glasila pa bomo nekoliko podrobneje opisali vsebino statutarjih določil Zveze komunistov Slovenije in Zveze socialistične mladine Slovenije.

STATUT ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Zveza sindikatov Slovenije je enotna in najširša razredna družbenopolitična organizacija delavcev in delavskega razreda. V Zvezi sindikatov Slovenije se izražajo in usklajujejo posamezni, posebnosti in skupni interesi delavcev ter na tej podlagi oblikujejo enotni interesi celoletnega delavskega razreda. Tako zveza sindikatov uresničuje povezovalno vlogo v družbi, krepi politično in socialno integriteto delavskega razreda, organizira, politično in akcijsko mobilizira delav-

ce v boju za stalno povečanje materialne podlage samoupravljanja, uresničevanja in nadaljuje razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, samoupravnih in drugih pravic ter obveznosti delavcev na vseh področjih dela.

Da bi zagotavljala uresničevanje socialističnih samoupravnih družbenopolitičnih odnosov in odločilno vlogo delavcev pri upravljanju družbene reprodukcije, se zveza sindikatov zavzema zlasti:

- za izražanje, usklajevanje in uveljavljanje interesov in samoupravnih pravic ter dolžnosti delavcev na vseh področjih dela in življenja;

- za krepitev odgovornosti delavcev, za razvoj družbenih proizvodnih sil, za smotrno gospodarjenje z družbenimi sredstvi in za večjo produktivnost dela;

- za zagotavljanje enakopravnosti delavcev pri združevanju dela in sredstev, pridobivanju in delitvi dohodka na podlagi družbeno dogovorjenih osnov in meril in pri določanju skupnih meril za delitev po delu in njegovih rezultatih;

- za hitrejši razvoj manj razvitih delov države;

- za uspešno delovanje samoupravnih organov;

- za samoupravno povezovanje in združevanje dela in sredstev, za razvijanje dohodkovnih odnosov, družbenega planiranja in svobodne menjave dela;

- za dosledno uveljavljanje in uresničevanje družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja kot sredstva samoupravnega urejanja odnosov, oblikovanja in uresničevanja skupne politike gospodarskega in socialnega razvoja ter usklajevanja skupnih interesov delovnih ljudi in njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti;

- za usklajevanje interesov in zadovoljevanje potreb delavcev in občanov v skladu z ustvarjenim dohodkom;

- za razvijanje družbenoekonomskih odnosov in samoupravljanja v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih oblikah samoupravnega organiziranja;

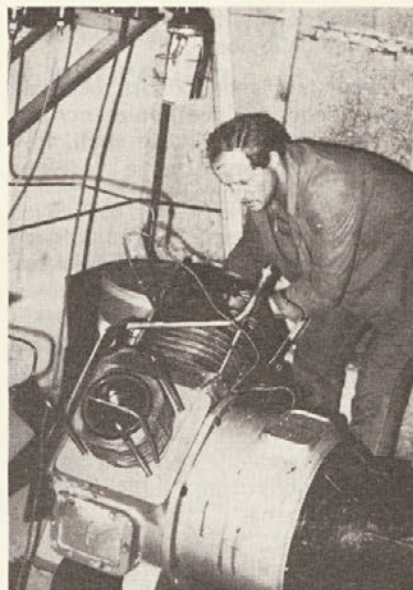
- za krepitev razredne zavesti in idejnopolitične in akcijske enotnosti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi;

- za uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki;

- za varstvo samoupravnih pravic delavcev in učinkovito zaščito družbene lastnine;

- za objektivno in vsestransko obveščanje in informiranje delavcev;

- za zagotavljanje socialne varnosti in za razvoj življenjskega in družbe-

nega standarda delavcev kot tudi za razvijanje in krepitev socialistične solidarnosti;

- za humanizacijo dela in izboljšanje delovnih razmer;

- za takšne politične razmere, da lahko delavci v procesu sprejemanja samoupravnih in političnih odločitev izražajo in uveljavljajo stališča svojega okolja;

- za večje znanje in usposobljenost delavcev za opravljanje poklicnega dela.

Skupne določbe o organiziranosti in delovanju zveze sindikatov

Temeljni nosilci delovanja Zveze sindikatov so delavci, organizirani v osnovnih organizacijah zveze sindikatov.

Osnovne organizacije zveze sindikatov se povezujejo v občinsko organizacijo zveze sindikatov, v organizacijo Zveze sindikatov v posebni družbenopolitični skupnosti in v Zvezo sindikatov Slovenije.

Delavci - člani osnovnih organizacij zveze sindikatov se povezujejo tudi v sindikate delavcev dejavnosti ali več sorodnih dejavnosti, da bi v njih izražali, usklajevali in uveljavljali posebne interese delavcev dejavnosti, v katerih delajo.

Organizacije in organi zveze sindikatov redno preverjajo svojo akcijsko in kadrovske usposobljenosti in ocenjujejo rezultate svojega delovanja.

Organi zveze sindikatov so za svoje delovanje odgovorni sindikalni organizaciji in njenim članom, skladno s svojo funkcijo pa so pri sprejemanju samostojni.

Pri odločanju v osnovnih organizacijah zveze sindikatov mora biti prisotna več kot polovica članov. Sklep je veljaven, če zanj glasujeta najmanj dve tretjini prisotnih članov.

Delo organizacij in organov zveze sindikatov in sindikalnih delavcev dejavnosti je javno.

Člani zveze sindikatov in drugih delovni ljudje morajo biti obveščeni o stališčih in sklepih sindikalnih organov.

Zveza sindikatov politično in pravno ščiti člane oziroma funkcionarja sindikalnega organa pri opravljanju njegovih sindikalnih obveznosti, če je njegovo ravnanje skladno s statutom in s stališči zveze sindikatov.

Organizacije in organi zveze sindikatov izvolijo nadzorni odbor, ki spremlja dogovorjeno porabo sredstev sindikata in članarine ter zakonitost finančnega poslovanja.

Član zveze sindikatov - pravice in dolžnosti

Članstvo v zvezi sindikatov je prostovoljno. Delavci se včlanjujejo v zvezo sindikatov v osnovni organizaciji na podlagi izjave, da sprejemajo statut Zveze sindikatov Jugoslavije in Zveze sindikatov Slovenije.

Vodstvo osnovne organizacije je dolžno seznaniti člana, ki je vstopil v zvezo sindikatov, z njegovimi pravicami in dolžnostmi.

Članstvo v zvezi sindikatov se dokazuje s člansko knjižico.

Članstvo v zvezi sindikatov preneha z izstopom člana in s črtanjem ali izključitvijo.

Član zveze sindikatov je lahko črtan ali izključen iz članstva, če krši statutarne določila.

O izstopu ali črtanju iz članstva in o ponovnem sprejemu razpravlja in odloča izvršni odbor osnovne organizacije, o izključitvi pa osnovna organizacija.

Član zveze sindikatov ima zlasti pravico in dolžnost:

- da svobodno izraža svoje interese in jih usklajuje z interesi drugih članov, določa skupni interes in na tej podlagi oblikuje politična stališča zveze sindikatov ter si prizadeva za njihovo uresničevanje,

- da spoštuje določila Statuta Zveze sindikatov Jugoslavije, Statuta Zveze sindikatov Slovenije, statutarne sklepe Zveze sindikatov občine in pravila osnovnih organizacij Zveze sindikatov;

- da sodeluje pri izpopolnjevanju organiziranosti in metod delovanja zveze sindikatov

- da neposredno in aktivno sodeluje v akcijah osnovne organizacije;

- da sodeluje pri izdelavi in sprejemu programa dela, pri oblikovanju in sprejemanju stališč in sklepov na vseh ravneh sindikalne organiziranosti;

- da izvaja sprejete sklepe in stališča organov zveze sindikatov in sindikatov delavcev dejavnosti;

– da voli delegate in člane organov zveze sindikatov in je lahko voljen na te dolžnosti

– da je subjekt procesa obveščanja in da je obveščen o stališčih organov sindikatov, sindikatov delavcev dejavnosti in oblik akcijskega povezovanja zveze sindikatov ter da zahteva informacijo o uresničevanju njihovih posameznih stališč, sklepov in odločitev;

– da lahko ugotavlja odgovornost članov organov in organov ter zahteva odpoklic, če niso aktivni ali ne uresničujejo sprejetih sklepov in stališč;

– da zahteva pomoč in varstvo osnovne organizacije v primerih kršitve njegovih samoupravnih pravic oziroma pravice drugih delavcev ter družbene lastnine;

– da se zaradi varstva samoupravnih pravic in vseh pravic iz dela obrača na službe pravne pomoči organov zveze sindikatov;

– da ima pravico do pritožbe na vse organe zveze sindikatov v zvezi z uveljavljanjem svojih članskih pravic;

– da plačuje članarino v svoji osnovni organizaciji zveze sindikatov;

– da v primeru začasne nezaposlenosti lahko prejema denarno pomoč.

Če član zveze sindikatov ne izvršuje svojih pravic in obveznosti, mu lahko osnovna organizacija izreče naslednje ukrepe:

– javno kritiko;

– odpoklic s funkcij člana organa in oblik akcijskega povezovanja, na katere ga voli osnovna organizacija;

– črtanje iz evidence osnovne organizacije zveze sindikatov, če ne izpolnjuje svojih temeljnih obveznosti;

– izključitev iz članstva zveze sindikatov v najhujših primerih kršitve Statuta ZSJ in Statuta ZSS ter napada na bratstvo in enotnost, samoupravljanje, družbeno lastnino, ustavno ureditev in druge bistvene vrednote naše družbe.

Volitve v zvezi sindikatov

Evidentiranje in kandidiranje članov sindikalnih organov mora biti v organizacijah in organih zveze sindikatov javno. Volitve organov zveze sindikatov in sindikatov delavcev dejavnosti oziroma posameznih članov se opravijo s tajnim glasovanjem (z javnim glasovanjem le izjemoma).

Izvoljeni so tisti kandidati, ki dobijo največ glasov članov volilnega telesa.

Mandat članov stalnih organov zveze sindikatov in sindikatov traja: – 2 leti – v osnovnih organizacijah, sindikalnih konferencah, konferencah osnovnih organizacij v delovnih organizacijah in konferencah zveze sindikatov v sestavljenih organizacijah združenega dela – 4 leta – v drugih or-

ganah zveze sindikatov in sindikatov delavcev dejavnosti

Člane izvršnega odbora osnovne organizacije in člane konference osnovnih organizacij zveze sindikatov volijo osnovne organizacije zveze sindikatov na občnem zboru.

Pravice in obveznosti člana organa zveze sindikatov, sindikatov delavcev dejavnosti in oblik akcijskega povezovanja so:

– da spodbuja razpravo članstva v organizacijah zveze sindikatov o vprašanjih, o katerih se razpravlja v organu, da avtentično izraža interese članstva in sodeluje v procesu demokratičnega oblikovanja stališč z drugimi člani organa;

– da sproža vprašanja, za katere meni, da se o njih mora izreči organ, in da enakopravno sodeluje z drugimi člani organa pri pripravi sej, stališč, sklepov in odločitev organa;

– da izraža mnenja o vseh vprašanih dela organizacij in organov zveze sindikatov, sindikatov delavcev dejavnosti in oblik akcijskega povezovanja, da zahteva informacije o vsebini, uresničevanju posameznih sklepov in stališč ter postavlja vprašanja in zahteva pojasnila;

– da ocenjuje delo drugih članov organa ali organa kot celote, da sproža vprašanja njihove odgovornosti in sodeluje pri njenem ugotavljanju;

– da sodeluje v organih in oblikah delovanja družbenopolitičnih in družbenih organizacij in skupnosti ter v drugih organih in v njih predstavlja organ zveze sindikatov, katerega član je, v skladu z dokumenti in sklepi organa, katerega predstavlja;

– da sodeluje pri oblikovanju stališč za delovanje članov drugih organov zveze sindikatov, sindikatov delavcev dejavnosti in oblik akcijskega povezovanja, delegatov in predstavnikov v institucijah političnega sistema ter da zahteva informacijo o njihovem delu;

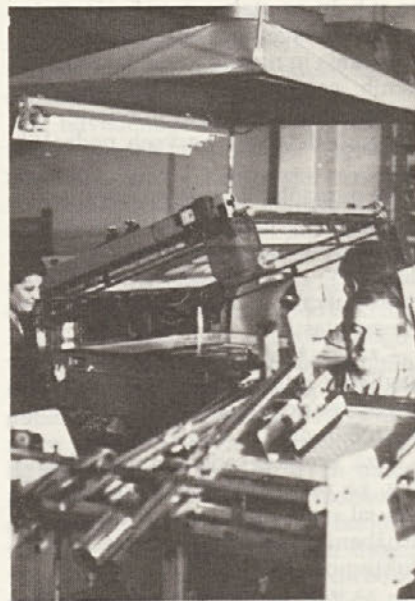
– da zastopa in pojasnjuje stališča organa zveze sindikatov, sindikatov delavcev dejavnosti in oblik akcijskega povezovanja, katerega član je, in da se zavzema za njihovo uresničevanje v svoji organizaciji zveze sindikatov in širšem okolju;

– da v primeru, ko organi zveze sindikatov niso sprejeli stališča o določenem vprašanju, deluje na podlagi opredelitev kongresov in konferenc zveze sindikatov;

– da na seji organa, katerega član je, izrazi svoje mnenje in ga pojasni;

– da redno in objektivno obvešča organizacijo ali organ, ki ga je izvolil, o lastnem delu in delu organa, v katerega je izvoljen;

– da odstopi, kadar ne more izpolniti svojih obveznosti.

Člana organa oziroma delegata v organu zveze sindikatov oziroma sindikata delavcev dejavnosti je mogoče razrešiti:

– če ne deluje v skladu s Statutom ZSS (ZSJ);

– če mu preneha članstvo v organizaciji;

– če sam zahteva razrešitev.

Organ, katerega član je zahteval razrešitev, je dolžan o tem razpravljati in oceniti razloge ter predlog sprejeti ali zavrniti.

Osnovna organizacija zveze sindikatov

Osnovna organizacija zveze sindikatov je temeljna oblika političnega organiziranja in delovanja članov v zvezi sindikatov.

Delavci – člani zveze sindikatov v temeljni organizaciji združenega dela oziroma v delovni skupnosti praviloma ustanovijo eno osnovno organizacijo, vse osnovne organizacije zveze sindikatov pa oblikujejo sindikalno konferenco, ki lahko voli tudi svoj izvršnopolični organ.

Izvršni odbor je izvršilno-politični organ osnovne organizacije. Organizira njeno delovanje, jo predstavlja in sprejema ukrepe za izvajanje sklepov in stališč ter opravlja druge aktivnosti v zvezi z uresničevanjem nalog in uveljavljanjem vloge osnovne organizacije zveze sindikatov.

V izvršilnem odboru morajo biti ustrezno zastopani člani iz vseh delov delovnega procesa oziroma iz sindikalnih skupin.

Sindikalna skupina se praviloma organizira za isto skupino delavcev kot samoupravna delavska skupina in tako omogoča neposredno sodelovanje članov. Vsaka sindikalna skupina ima poverjenika, ki ga iz svojih vrst izvolijo člani skupine.

Zveza sindikatov Slovenije in njeni organi

Organi Zveze sindikatov Slovenije so:

- republiški svet kot stalni najvišji organ

- statutarna komisija
- nadzorni odbor

Kongres Zveze sindikatov Slovenije je najvišji forum zveze sindikatov Slovenije.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije skliče kongres Zveze sindikatov Slovenije najmanj dva meseca pred začetkom kongresa, ki zaseda vsaka 4 leta.

Na pobudo ene tretjine občinskih svetov Zveze sindikatov Slovenije mora Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije sklicati izredni kongres.

Obveščanje v Zvezi sindikatov Slovenije

Organizacije in organi zveze sindikatov so dolžni pravočasno informirati članstvo o svoji aktivnosti, zlasti pa o sklepih in stališčih, ki jih sprejemajo, o akcijah, ki jih vodijo, in o rezultatih svojega delovanja.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je ustanovitelj glasila »Delavska enotnost« in po potrebi lahko ustanavlja in izdaja druge časopise in publikacije.

Financiranje in finančno-materialno poslovanje

Organizacija in dejavnost zveze sindikatov se financirata s članarino in z drugimi dohodki. Članarina je enotna v SR Sloveniji in SFRJ in znaša 0,6 % od neto osebnega dohodka člana.

Članarina se plačuje v osnovnih organizacijah zveze sindikatov. Dohodki, zbrani s članarino, so skupna sredstva Zveze sindikatov Slovenije in Jugoslavije.

Članarina je namenjena za financiranje dejavnosti organov v skladu s statutom in se uporablja zlasti za:

- funkcionalne stroške,
- materialne stroške,
- financiranje delovnih skupnosti organov zveze sindikatov.

Organi in organizacije zveze sindikatov morajo najmanj enkrat letno seznaniti članstvo s plačevanjem članarine in uporabo sredstev, s katerimi se financira njihovo delo.

Podrobnejša določila o uporabi članarine in merila za njeno delitev opredeli republiški svet Zveze sindikatov Slovenije v pravilniku o financiranju in finančno-materialnem poslovanju v Zvezi sindikatov Slovenije, ki ga sprejme po razpravi v osnovnih in občinskih organizacijah.

Povzetek pripravila:
Leonida Sternad

Inovacija – korak k napredku

Z inovacijo »Povečanje obratovalnega časa sit v sitovi skupini« je skupščina občinske raziskovalne skupnosti Lj.-Šiška skupini inovatorjev iz Aero-TOZD Medvode Alojzu Masterlu, Dušanu Murovcu, Marku Robidi, Alojzu Smrekarju, Borisu Tavčarju, Rafaelu Tratniku in Bojanu Trtniku podelila diplomu z denarno nagrado. Med drugim je v utemeljitvi zapisano: Zaradi konstrukcijskih pomanjkljivosti na dobavljeni tuji proizvodni opremi je prihajalo do predčasne izrabe sit. Z noveliranjem celotne sitove skupine, zamenjavo regulatorja teka sit na pneumatski pogon in predelavo sistema vpenjanja na napenjalnih valjih, pa se je občutno podaljšala

življenjska doba sit in zmanjšalo število zastojnih ur. Glede na ekonomske učinke pomeni inovacija zelo uspešno rešitev večjega tehnološkega problema v proizvodnji papirja.

Marko Robida poleg tega, da si soavtor večjega števila inovacij v tovarni, si tudi predsednik komisije za inovacije. Meniš, da je v tovarni dovolj motiviranosti za ustvarjalno delo?

Vsekakor. Ocenjujem, da je v papirni proizvodnji veliko možnosti za nove ideje. Posamezniki, ki jih prijavljajo, se zavedajo da njihov prenos v proizvodni proces pomeni velike prihranke, zato imajo inovatorji spodbude tako v moralnem kot materialnem oziru.

Ali se prepletajo delovne naloge in inovacijske prijave?

Tovarna je praktično že 10 let v investicijah, zato je težko točno določiti razvojne naloge, še posebno pa jih detajlno opisati. Poleg investicij pogoju-

SKUPŠČINA
OBČINSKE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI
LJUBLJANA ŠIŠKA

PODELJUJE NA PODLAGI SKLEPA
2. SEJE SKUPŠČINE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI LJUBLJANA

DIPLOMO

TOV. MARKO ROBIDA s sodelavci

IZ AERA - TOZD Tovarna celuloze in papirja, Medvode

ZA tehnično izboljšavo:
»Povečanje obratovnega časa sit
v sitovi skupini «

LJUBLJANA, DNE 23. 12. 1986

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
OBČINSKE RAZISKOVALNE
SKUPNOSTI

dr. Andrej Grželič
Grželič

jejo nove inovacije tudi svetovni razvoj papirne industrije. Različni vidiki rodijo ideje, ki nimajo ostre povezave med delovnimi nalogami in inovatorskim delom.

Kaj misliš o nevoščljivosti ob priznanju inovacij?

Nevoščljivost obstaja povsod na svetu. Ne samo pri priznavanju inovacij in izplačilu denarnih nadomestil. Moram pa reči, da so določila naših aktov, ki urejajo področje inovacij, tehničnih izumov in predlogov za vsakogar zelo stimulativna, če le želi s svojimi idejami izboljšati pogoje dela ali izboljšati finančne rezultate.

Se komisija kdaj sreča s prijavo, katere ne more sam oceniti?

Včasih prejme komisija prijavo, ki je specifična za določen krog, tako da niti sama komisija niti strokovni delavci v tovarni ne morejo podati ustreznih ocen. V tem primeru komisija zaprosi za mnenje zunanje strokovnjake. Ta način je zelo uspešen in se ga je komisija v nekaterih primerih že poslužila.

Iščejo inovatorji v inovacijah osebne koristi?

Nikakor. Ni primera v tovarni. To dokazujejo finančni uspehi, in tudi

družbena priznanja, ki so jih dobili posamezniki, skupine pa tudi tovarna kot celota.

V inovacijskih predlogih se pojavlja večje število prijaviteljev – kako to?

Do podpiranja množičnosti posameznih prijav je prišla na podlagi stališča Mestnega sveta ZS že pred leti, kar smo mi pri zadnjih popravkih pravilnika vnesli v naš akt. Res je, da je ideja v večini primerov last posameznika, vendar brez pomoči sorodnih strokovnjakov do realizacije ne bi prišlo.

Ali komisija spremlja rezultate inovacij?

Seveda. Komisija spremlja finančne efekte v času sprovajanja pred priznanjem inovacijskega predloga in po izvedbi same inovacije. Meritve se kažejo v zmanjšanju energije na enoto proizvoda, zmanjšanje zastojev v proizvodnji, prihranek na surovinah, zmanjšanju števila reklamacij itd.

Najvidnejši rezultati spremljanja inovacij so v pred kratkim izvedeni rekonstrukciji obrata celuloze in papirnice v Medvodah. Ti dve investiciji sta v glavnem rezultat inovativnega razmišljanja in realizacije le tega.

K. Dovč

Pripravnništvo v Aeru

V letu 1986 smo v celjskih tozdh in dsss zaposlili 23 pripravnikov, od katerih je bilo 16 naših študentov. Število pripravnikov se je z usmerjenim izobraževanjem precej povečalo saj začnejo delati kot pripravniki vsi, ki končajo šolanje. To pomeni, da so pripravniki tudi učenci, ki končajo šole na III. in IV. zahtevnostni stopnji. Pripravnništvo poteka po programu, ki obsega splošni in posebni del. V splošnem delu se pripravek seznani z delovno organizacijo, gospodarjenjem samoupravnimi obveznostmi in odgovornostmi, v posebnem delu pa s strokovnimi nalogami določenega delovnega mesta in poklica. Za uresničevanje programa skrbita mentor in strokovna služba. Mentor sistematično uvaža pripravnika v novo okolje, seznani ga s sodelavci in drugimi službami ali oddelki, s katerimi sodeluje, pomaga mu pri začetniških težavah in skrbi za njegovo strokovno napredovanje. Mentor ima torej pomembno vlogo pri oblikovanju mlade osebnosti, pri oblikovanju delovnih navad in odnosa do dela in sodelavcev. Pri izbiri mentorjev skušamo izbrati take delavce, ki s svojim delom in osebnostjo zagotavljajo, da bodo te naloge izpol-

nili kar se da dobro. Pripravnništvo se zaključi s strokovnim izpitom. Na izpitu pripravek dokazuje, da je usposobljen za samostojno opravljanje dela, za katerega se je usposabljal.

Toliko prav na kratko o poteku pripravnništva. Morda še nekaj o osebnih prihodkih pripravnikov. Lansko leto smo naš pravilnik o delitvi sredstev za OD in skupno porabo uskladili z branžnim sporazumom tudi glede osebnih dohodkov pripravnikov. Tako se ta oblikuje iz osnove OD in delovne uspešnosti. Osnova OD znaša 70 % vrednosti del, za katere se pripravek usposablja; delovno uspešnost pripravnika prve tri mesece ocenjuje mentor, po treh mesecih pa se ugotavlja na osnovi enakih meril kot za ostale delavce, ki združujejo delo v tozdh oz. dsss.

S pripravniki in mentorji ima naša služba stalne stike, sodelujemo pri oblikovanju in uresničevanju programov pripravnništva, rešujemo probleme, ki se pojavljajo v tem času, skrbimo za razporejanje pripravnikov po opravljenem izpitu, pripravljamo uvalne seminarje, strokovne izpite, ogleda naših tozdov ipd. O zaposlovanju mladih, vsebini programov pripravnništva, odnosu mentor – pripravek pa vsako leto razpravljajo tudi mladi na svojih sejah v osnovnih organizacijah ZSMS v tozdh in dsss.

Zavedamo se, da kljub skrbi in prizadevanju za čim boljše izvajanje pripravnških programov, vse vendarle ne teče, kot bi želeli. Za kakovostno izvajanje pripravnštva je predvsem odgovoren in zaslužen mentor, ki je pripravniku najbližji. Vendar je mentor mnogokrat preobremenjen ali celo odsoten. V tem primeru prevzamejo njegove naloge drugi sodelavci, včasih pa pripravniku določimo še inštruktorja.

Da bi slišali še mnenje pripravnikov, sem povprašala našo pripravnico Danico Hrovatič, ki je pravkar končala pripravnštvo, kaj meni o izvajanju programa pripravnštva. Takole je pripovedovala:

– Pripravnništvo sem opravljala v administraciji, kar me je malo razočaralo. Končala sem ekonomsko šolo in sem si želela pridobiti prakso v finančni službi. Tam sem bila tudi na praksi, delo se mi je zdelo bolj zanimivo. Pa sem se tudi tu privadila. Program se mi zdi dobro zastavljen, čeprav se v celoti ne izvaja. Osebo bi želela spoznati tudi delo v drugih službah, celo delovno skupnost, vendar to najbrž ne bi bilo uresničljivo. Udeležila sem se obeh seminarjev za pripravnike. Dobro sta pripravljena, predavatelji so podajali snov jasno in dovolj obširno. Tudi na dodatna vprašanja smo dobili odgovore. Pogrešala pa sem kaj več o tozdu Trženju. Mogoče je tudi preveč informacij naenkrat, v enem dnevu. Za nas bi bilo lažje, če bi kombinirali predavanja z ogledi proizvodnje. Predlagam, da bi si ogledali tudi računalniški center, mene to zelo zanima. V programu mi je všeč tudi to, da smo se lahko udeležili sej samoupravnih organov; tako imamo priliko, da se seznanimo s samoupravljanjem v praksi.

Mentor?

– Moja mentorica mi je ves čas pripravnštva pomagala pri mojem delu, pa tudi sicer sem jo lahko poprosila za pomoč, če je bilo treba. Od nje sem dobila vse informacije in tudi vse samoupravne akte, ki sem jih potrebovala.

Morda bi pripomnila še to, da sem več pričakovala od mladinske organizacije. Enkrat sem dobila vabilo za sestanek, takrat se ga nisem udeležila potem pa me niso več vabili. Ne poznam programa dela, ki bi ga, po moje, moral dobiti vsak mladinec. Res pa je, da si tudi sama nisem posebno prizadevala, da bi ga dobila.

Vaše želje?

– Predvsem si želim delo za nedolocen čas, še posebno bi bila zadovoljna, če to ne bi bilo samo administrativno. Razmišljam o nadaljnjem študiju, vendar se še nisem odločila.

Marija Tajhmajster

Obvezna praksa

V TOZDU TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA MEDVODE

V naši tovarni so na obveznem praktičnem delu učenci I. letnika usmerjenega izobraževanja s Šole tiska in papirja v Ljubljani. Zastavila sem jim dve vprašanji: Zakaj so se odločili za ta poklic in kako jim je všeč proizvodno delo?

ROBERT BOGOMOLEC

– Bil sem na informativnem dnevu v Šoli tiska in papirja v Ljubljani. Ogledal sem si tudi Papirnico Vevče, ker je bil »dan odprtih vrat«, in počasi mi je postal poklic papirničarja všeč.

Zelo všeč mi je bilo v pripravi lesa, kjer smo lahko sami s cepilnim strojem cepili hlode.

ROMAN BREGAR

– Ko sem razmišljal o poklicih, sem se že v sedmem razredu osnovne šole odločil za poklic papirničarja. V šoli mi še kar gre, razen matematike.

Praktično delo mi je precej bolj všeč, kot pa pouk v šoli, na praksi vsaj kaj zanimivega vidim.

MIHA FEČUR

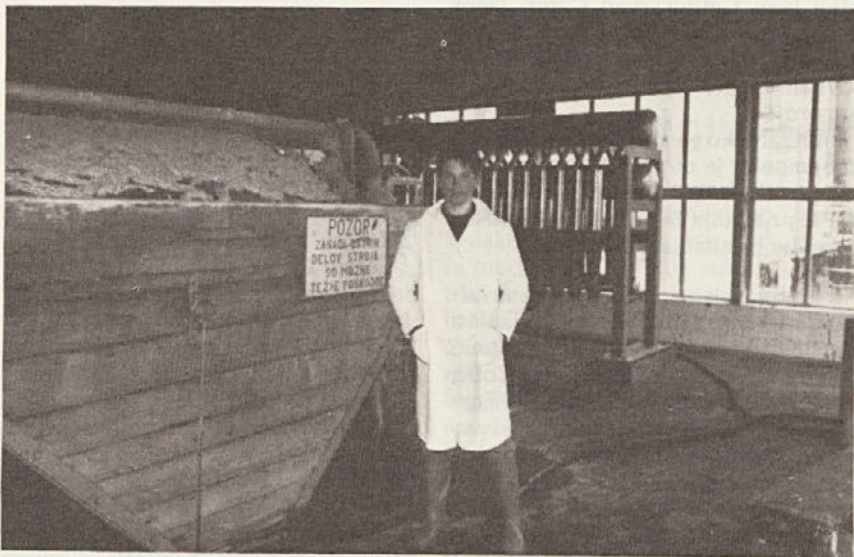
– Delo papirničarja me veseli, ker je razgibano, možnost zaposlitve pa je veliko večja, kot v drugih poklicih.

Ker v I. letniku v šoli še nimamo praktičnega pouka, mi bo proizvodno delo v vaši tovarni v veliko pomoč pri nadaljnjem učenju.

Cveta Robas

Fatur Matevž, Bregar Roman, Bogomolec Robert

Fečur Miha

Deset let IGD Kemija Šempeter

Vsak jubilej razkrije kanček preteklosti. Osvetli prehojeno pot, potrdi pa tudi pravilno naravnost zamisli in volje ljudi za delo. S takšnimi občutki in razmišljanji se običajno srečujemo ob vseh pomembnih dogodkih in obletnicah.

In kanček tega lahko razberemo tudi iz poročila o desetletnem delovanju Industrijskega gasilskega društva v našem tozdu Kemija Šempeter.

Industrijsko gasilsko društvo Kemija Šempeter je bilo ustanovljeno 10. februarja 1977. leta. Že nekaj let pred

tem je v tozdu aktivno delovalo gasilsko društvo, ki pa se je srečevalo z vse večjimi zahtevami in obveznostmi ob hitrem razvoju gospodarstva in delovne organizacije ter predpisih s področja gasilske dejavnosti.

Vse to je zahtevalo večjo strokovnost in sodobnejšo opremljenost, ki pa ju lahko zagotavlja le dobro organizirano društvo.

S požrtvovalnim delom članov društva ter posameznikov so se v tozdu v dela prostih dneh odvijale vaje gasilcev, ob prizadevanjih in usposabljanju so se vrstili tudi uspehi in naraščalo je število novih članov, ki so bili pripravljeni sodelovati v gasilski organizaciji in prenašati izkušnje ter pridobljeno znanje mlajšim in ostalim sodelavcem.

Ob podpori vodstvenih in vodilnih delavcev v tozdu so se tudi hitreje uresničevali zastavljeni cilji in razvoj gasilstva v Šempetru se je strokovno vodil s sodelovanjem Službe za požarno varnost in varstva pri delu ter Industrijskega gasilskega društva.

Z zakonskimi predpisi so se sistematizirala dela in naloge poklicnega gasilca, ker je na področju preventivnega delovanja pomenilo zmanjšanje nevarnosti pred morebitnimi požari.

Vzporedno s prizadevanji na delovnem področju so potekale tudi aktivnosti za boljšo tehnično usposobljenost. V letu 1979 je društvo uspelo kupiti kombinirano gasilsko vozilo, ki je zares sodobno in učinkovito po vsebini gasilnih snovi.

Še zlasti pomembno pa je ob tem dejstvo, da so delavci v tozdu za nakup vozila namenili svoj osebni dohodek ene delovne sobote.

Poiskati je bilo treba tudi možnosti za izgradnjo gasilskega orodišča in ustreznih prostorov za nemoteno delo in izobraževanje gasilcev v tozdu. Društvu so spet priskočili na pomoč pri delu in novi naložbi, tako vodstvo kot delavci v tozdu, in z zagnanim prostovoljnim delom je zrastel objekt, na katerega so lahko ponosni. Orodišče so predali namenu ob 29. novembru 1982. leta.

Ob stalnem izpopolnjevanju in strokovnem delu na področju gasilstva so k uspehom v desetletnem obdobju prispevali velik delež predsedniki IGD: Jože Randl, Ivan Žohar, Slavko Cestnik, Ludvik Miklavc, Stane Satler in Ivan Četina. In z njimi tudi poveljniki: Ivan Četina, Ivan Čater, Peter Natek, Božo Cizej, Dragoljub Tomič in Marjan Utrankar, ki so svoje delo opravljali vestno in vanj vložili veliko naporov.

Industrijsko gasilsko društvo Kemija Šempeter je ob jubileju na svečani seji podelilo svojim članom odlikovanja in priznanja za dolgoletno delo ter posebna priznanja.

Za dvajset let uspešnega dela so odlikovanja in priznanja prejeli: Slavko Cestnik, Marjan Utrankar in Stane Satler; za deset let pa: Jože Cotič, Branko Golavšek, Milan Grčar, Bernard Kroflič, Marjan Lednik, Ivan Vasle, Alojzija Ažnik, Margareta Hriberšek, Frančiška Kugler, Metka Šinkovec, Ana Vidmajer, Jerica Zagoričnik, Ivan Žohar, Jože Marinc, Zvone Radišek, Emil Rojc, Ivan Rak, Jožica Kok in Slavica Pušnik.

Posebna priznanja so bila podeljena vsem tistim delavcem, ki so veliko prispevali k razvoju in napredku društva. Tako sta zlati plaketi prejela Jelisaveta Podgornik in Ivan Četina, srebrno Jože Randl, bronasti plaketi pa Stane Satler in Marjan Utrankar. Vsem dobitnikom odlikovanj in priznanj iskreno čestitamo tudi vsi delavci Aeral!

Seveda s kratkim opisom dolgoletnega dela društva ni moč zajeti vsega, vemo pa, da so se občasno pojavljale velike težave, ki so sicer skoraj povsod neizbežne.

Nanje so opozorili predvsem v delovnem programu za letošnje leto, v katerem je največji poudarek namenjen spodbudi za boljše delo, večjo vlogo in pripadnost gasilstvu. Med prednostnimi nalogami v programu so teoretično in praktično usposabljanje gasilcev, preizkusi znanja na določenih področjih in preventivni nadzor v tozdu.

V IGD letos načrtujejo tudi nakup nekatere gasilske opreme, ki jo potrebujejo za opravljanje zastavljenih nalog.

Tako kot doslej, se bo društvo povezovalo z Občinsko gasilsko zvezo v Žalcu, pripravilo bo srečanje z gasilskimi društvi v naši delovni organizaciji, posebno pozornost pa bodo v društvu namenjali pridobivanju novih članov ter dobrim medsebojnim odnosom, s poglobljanjem tovarištva in pri-

jateljstva ter medsebojne pomoči ob najrazličnejših neizgledah ali nesrečah.

Jubilej Industrijskega gasilskega društva Kemija Šempeter je osvetlil dobro delo gasilcev v našem tozdu, njihov razvoj in tudi uresničevanje prizadevanj na tem pomembnem družbenem področju, predvsem z vidika samozaščite.

Vsem gre priznanje za dosedanje uspehe in seveda želja, da bi bilo tako tudi v prihodnjem! Tone Škerbec

Medicinsko preventivni aktivni odmor

Za delavce v našem tozdu v Medvodah že več let v okviru osnovne organizacije sindikata organiziramo medicinsko preventivni aktivni odmor. Te aktivnosti se odvijajo v različnih zdraviliščih v Sloveniji, najpogosteje pa v Čateških toplicah.

Terme Čatež ležijo na bogatih termalnih vrelcih v aluvialni nižini ob desnem bregu reke Save, nedaleč od izliva reke Krke, pod severnimi obronki z gozdovi poraslih Gorjancev.

Vrelce so odkrili leta 1797, zaradi svojih izrednih zdravstvenih lastnosti pa so kmalu postali znani po vsej srednji Evropi. Pomembnejše ureditve zdravilišča so bile izvršene leta 1925, nadaljnja modernizacija zdravilišča pa po drugi svetovni vojni.

V zdravilišču izkoriščajo več izvirov termalne vode, s temperaturo od 43 do 62 °C in radiativnostjo 3,2 do 10,3 Macheovih enot. Dokazano je, da voda v Čateških toplicah pozitivno in zdravilno deluje pri kroničnih boleznih gibalnega sistema. Pod vodstvom strokovnega zdravstvenega osebja se

pri posameznih bolnikih lahko zdravijo revmatična obolenja, degenerativne bolezni sklepov in hrbtenice, nevritis (lumboishialgija, lumbago) in druge okvare živčnega in kostnega sistema.

Poleg izboljšanja zdravja v toplicah gostom nudijo še vrsto aktivnosti – organizirano vadbo, izlete, kulturne in zabavne prireditve v hotelu ali izven njega. Organizirani so poldnevni ali celodnevni izleti v Kostanjevico, Pletanje, Kumrovec, Grad Mokrice, na Plitvice, v Postojno, na Bled in drugam.

Kljub dobro organizirani zdravstveni in preventivni dejavnosti pa vsem tistim, ki se želijo zdraviti ali izboljšati svoje zdravstveno stanje, ne zadošča le napotnica za medicinsko programirani aktivni oddih. Vsak udeleženec aktivnega oddiha naj ima, poleg splošne napotnice, tudi navodila svojega zdravnika, da se s strokovno službo v Čatežu lahko dogovori za nadaljnjo terapijo ali za posebnosti iz zdraviliške ponudbe.

Vendar programirani aktivni oddih naj ne bi bil namenjen le že bolnim delavcem, ampak še zdravim, ki si bodo izboljšali in potrdili svoje telesno in duševno stanje. Kajti zdrav človek je več vreden, kot pa vsa napotila v kakršnakoli zdravilišča.

Karmen Dovč

Iz dejavnosti kluba OZN

TEDEN MLADINSKE SOLIDARNOSTI

Teden mladinske solidarnosti z narodnoosvobodilnimi gibanji je letos potekal od 14. do 21. marca.

Republiška konferenca ZSMS – Center klubov OZN je posredoval po-

ziv mladim, da ta teden obeležijo z razstavami, filmskimi projekcijami, predavanji, zbiranjem sredstev in materiala.

Zbrana sredstva in material se, po dogovoru v Jugoslaviji, pošiljajo naslednjim osvobodilnim gibanjem oz. organizacijam:

– narodom Palestine in Palestinski osvobodilni organizaciji

– narodom Namibije in gibanjem SWAPO

– narodom Južne Afrike in Panafriškim kongresom Azanije ter Afriškemu nacionalnemu kongresu

– narodu Zahodne Sahare in gibanju Polisario ter mladinskemu gibanju UGESARIO

– narodu Čila in Domoljubni fronti

– narodu Salvadorja in Fronti za osvoboditev Farabundo Marti

– narodom Afganistana, Kampučije, Eritreje in kurdskega narodu

– narodom, ki se še borijo za neodvisnost, samostojnost in spoštovanje svojih temeljnih pravic proti diktaturam, fašizmu, imperializmu, hegemoniji, proti izkoriščanju in diktatu.

MEDNARODNI NATEČAJ ZA IZDELAVO IGRAČE ALI IGRE NAMENJENE ZA ŽIVLJENJE V MIRU

Organizatorji tekmovanja so mladi poljski mirovniki, ki pričakujejo, da bo njihova iniciativa spodbudila čim več ljudi, da bi napravili takšne igrače in igre, ki bi v človeku vzbudile občutek solidarnosti, aktivnosti in upanja v mirno prihodnost za celotno človeštvo že v zgodnjem otroštvu.

Pravila tekmovanja oz. natečaja za izdelavo igrače ali igre:

1. Tekmovanje obsega vse vrste igrarč za otroke in mladino, vse vrste iger, vključno z računalniškimi igrami, scenarije za igre.

2. Tekmujete lahko z deli v obliki skice, modela, risbe oz. prototipa v materialu po vaši izbiri.

3. Podati je potrebno izčrpen opis igre oz. igrače.

4. Vsa dela bodo predstavljena na razstavi v Državnem etnografskem muzeju v Varšavi.

5. Sodelujejo lahko otroci in odrasli, poklicni oblikovalci in drugi ne glede na starost in poklic.

6. Osnutke je potrebno poslati na naslov:

OGOLNOPOLSKI KOMITET POKOJU

00 – 220 Warszawa

11. Rajcow 10 – POLAND, s pripisom: Konkurs.

7. Roč. za oddajo prispevkov je 1. september 1987.

8. Prispevke bo ocenila mednarodna žirija, ki bo podelila tudi več nagrad:

– 14-dnevno bivanje na Poljskem

– letalsko vozovnico za katerokoli progo na linijah LOTA – poljsko letalstvo

– 7-dnevno bivanje na Poljskem

– nagrade institucij in posameznikov ter priznanja.

9. Podelitev nagrad bo v Varšavi – oktobra 1987.

MEDNARODNA OBELEŽJA

– Generalna skupščina OZN je leto 1987 razglasila za mednarodno leto, posvečeno ljudem brez strehe nad glavo – brezdomcem.

– Mednarodni dnevi v marcu in aprilu:

● 17. 3. – Svetovni dan pomorstva

● 21. 3. – Mednarodni dan boja za odpravo vseh oblik diskriminacije

● 23. 3. – Svetovni meteorološki dan

● 7. 4. – Svetovni dan zdravja

SVETOVNI METEOROLOŠKI DAN

Sedež svetovne meteorološke organizacije je v Ženevi in v njej je 154 držav – članic. 23. marec obeležujemo

kot svetovni dan, v spomin na sprejem konvencije o svetovni meteorologiji leta 1950.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

Sedmega aprila je 26 držav – članic sprejelo in potrdilo Statut svetovne zdravstvene organizacije, ki ima sedež v Ženevi. To je specializirana agencija Združenih narodov, njen glavni cilj delovanja pa je doseči najvišjo raven zdravja za vse narode sveta. V programih organizacije je zabeleženo, da bo leto 2000 – leto ZDRAVJA ZA VSE. Aktivnosti organizacije potekajo v več kot 90 državah.

Pripravila:
Anita Žoher

Zanimivo – morda ne le za ženski del kolektiva

srajce, halje, kopalke in še vrsta izdelkov).

Od kod ideje in materiali?

Eva: Spremljam svetovno modo ženskega perila. Vse, kar ustvarjamo in prodajamo, je »TOP moda«. Jasno, tudi svoje ideje vtkem v izdelke. Bombaž in lico nabavljam v Beti Metlika. Tu dobim tudi del čipk in razni material za spalne srajčke in halje. Čipke kupujem tudi v Vezadini Bled. Vse specialne materiale, kot so saten-svila, aplikacije in elastične čipke, pa iz Italije. Sponke in vrsto drugih stvari, ki jih potrebujem za končni izdelek, pa pri naših obrtnikih. Določene stvari pa tudi že izdelane uvozim iz Italije.

Kaj pa cene?

Eva: Različno. Odvisno od materiala, iz katerega je izdelek. Nemaokrat pa smo cenejši od proizvajalcev ženskega perila v Sloveniji.

Kakšno pa je povpraševanje?

Eva: Presenetljivo. Bila sem presenečena. Morda je tudi kriza prinesla svoje? Ne vem, toda ljudje se vse bolj odločajo za nakup najbolj kakovostnega blaga, sicer le-tega nekaj manj, gotovo pa že več kot poceni in nekvalitetnih izdelkov.

Kdo pa so kupci tvojih izdelkov?

Eva: Vsi. Tako ženske v rosnih letih, do starejših, kot moški. Prav zanimivo je, da so moški bolj izbirčni kupci kot ženske. Želijo najbolj kakovostno blago.

Ali se zgodi, da kupec kdaj »preceni svoj spomin«?

Eva: Malokrat. Toda, če se to prime, seveda lahko blago zamenja ali pa se dogovorimo, da izdelamo po naročilu.

Ali sodeluješ z domačimi proizvajalci ženskega perila?

Eva: Da, z Beti Metlika, posebej pri spodnjem perilu in kopalkah. Želela bi še večje sodelovanje, vendar ni interesa.

Kaj priporočaš strankam in katera barva perila je v svetu trenutno na top lestvici?

Eva: Včasih kakšno kar malo poslim s svojo zamisljo. Dolga leta smo ženske gledale spodnje perilo kot nekaj klasičnega, sicer nujnega. Časi pa se spreminjajo. Barve naših izdelkov se spreminjajo, kot letni časi. Barva, ki trenutno osvaja modni svet ženskega perila, je roza.

Karmen Dovč

Obisk v tovarni Šumi v Ljubljani

Člani mladinske organizacije tozda Kemija Celje so obiskali Tovarno ŠUMI, temeljno organizacijo živilskega kombinata ŽITO Ljubljana in si ogledali proizvodnjo bonbonov, lizik in različnih želejev. Mladi so si pod strokovnim vodstvom z zanimanjem ogledali proizvodne oddelke v tozdu ŠUMI in se seznanili s potekom proizvodnje, delom samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij – s poudarkom na delu mladinske organizacije.

Ekскурzija, ki je bila izvedena v okviru programa dela osnovne organizacije ZSMS tozda Kemija Celje, je uspela tudi po zaslugi našega prevoznega parka, oz. točneje novega avtobusa, ki ga je vozil zanesljivi šofer Bertl Ratej.

Nazaj grede so se mladi seveda (po stari slovenski navadi) ustavili še v dobri gostilni, kjer so se »okrepili« po »sladkih« naporih in prijetno razpoloženi – nadaljevali pot proti domu.

-DR-

NAŠI SODELAVCI

Milisav Djuretić

Leta 1975, takoj po odsluženju vojaškega roka, je Milisav Djuretić prišel iz Črne gore, iz Titograda, s trebuhom za kruhom v Slovenijo. Ko je v Ljubljani iskal zaposlitev, ga je pot zanesla tudi v medvoški Aero. Ko je povprašal za delo, so mu lahko ponudili le delo »razkladalca lesa in žamanja«, obljubili pa so mu, da bo ob otvoritvi nove papirnice možnost zaposlitve tudi tam. Zaposlil se je na lesnem prostoru in dobil tudi samsko stanovanje v tak-

ratnem »mlimu«. Dobil je tudi nekoliko boljše delo, postal je sekalec žamanja.

Februarja 1976 je nova papirnica v Medvodah pričela poskusno obratovati in naš sogovornik je pričel delati na papirnem stroju v pripravi snovi, kot pripravljalec premaza, kmalu pa je napredoval in postal II. pomočnik strojevodje papirnega storja. To delo opravlja še danes. Kaj obsega delo drugega pomočnika papirnega stroja?

»Drugi pomočnik strojevodje papirnega stroja predvsem pomaga strojevodji. Sodeluje pri menjavi filca in menjavi sita, čisti papirni stroj in zamenjuje tamburje. Ko je le-ta navit s papirjem, pazi, da se papir ponovno in pravilno navije, da papir pravilno teče, da se ne trga. Skratka, če pride do napak na papirnem stroju, drugi pomočnik obvesti strojevodjo in sušilca in nato s skupnimi močmi odpravljamo vse napake, ki nastanejo v naši izmeni. Delamo v štirih izmenah. Pri predajo izmene izvršimo kar pri stroju, in to 10 do 15 minut pred koncem »šihita«. Če pa delavca, ki bi moral delati za menoj oz. če zamenjave ni, moram počakati pri stroju toliko časa, dokler ne pride nadomestni de-

lavec, to je največ do štiri ure. Delo pri papirnem stroju je dokaj naporno, delamo v sopari, vročini, ropotu in v izmenah, torej skoraj ne poznamo nedelj in praznikov. Pri delu moramo biti vedno zbrani, posebno pa še sedaj, ko je rekonstrukcija zaključena, vendar se še vedno pokaže kakšna nepravilnost, ki lahko ima posledice pri proizvodnji papirja.

Kaj pa osebni dohodki?

Omeniti moram, da z osebnim dohodkom nisem zadovoljen. Za svoje delo nisem dovolj plačan, saj je npr. varnostnik – vratar, bolje plačan kot jaz, čeprav primerjave, med mojim in njegovim delom, ni. Z dela odhajam utrujen, tako da kakega dodatnega dela ne morem opravljati. Razen, da ženi pomagam v gospodinjstvu in da pazim na otroke, saj je tudi žena zaposlena in dela v izmenah.

S čim se še ukvarjate poleg službe?

Sem član prostovoljnega gasilskega društva v tovarni. Imamo redne vaje, tekmovalni pa se zaradi izmenskega dela ne morem udeleževati. Od leta 1980 sem tudi član Zveze komunistov. Vendar, kot sem že omenil, sem zaradi izmenskega dela tudi v ZK manj aktiven, saj se sestankov lahko udeležim le v svojem prostem času.

Miloslav Djuretić je še povedal, da je v glavnem zadovoljen, ker ima rešen

stanovanjski problem. Stanovanje je dobil od tovarne in ga letos namerava obnoviti, v Črno goro pa se za stalno ne bo vrnil. Vsako leto gre na obisk k staršem, vendar se zelo rad vrne v Medvode, saj se tu zares počuti doma in ima tudi že velik krog znancev in prijateljev.

In čisto na koncu se mu zdi, da bi lahko bili naši predpostavljene bolj razumevali ob problemih, ki jih imajo delavci. Cveta Robas

ZANIMIVOSTI OD DRUGOD

Kako ozdraviti šepavega konja?

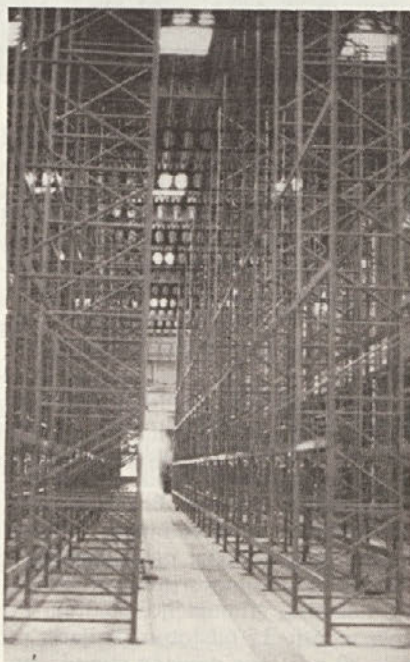
Razmišljanja 86 jugoslovanskih direktorjev o gospodarjenju v tem letu v tradicionalni novoletni anketi zagrebskega Privrednega vjesnika

Tolstoj je nekoč Dostojevskega primerjal s konjem, ki na prvi pogled napravi prav imeniten vtis in je videti vreden tisoč rubljev. Zdjenci pa človek zapazi, da ima konj napako v hoji, da šepa, in da z obžalovanjem ugotovi, da ni vreden niti dveh grošev. Tako nekako jugoslovanski gospodarstveniki, direktorji bodisi predsedniki poslovnih odborov 86 ozdov in sozdov v dvanajsti, torej že tradicionalni novoletni anketi Privrednega vjesnika, lista Gospodarske zbornice Hrvaške, presojajo stanje in poteze v ekonomski politiki. S tem pa še zdaleč ni povedano, da vsi vsaj podobno mislijo, čeprav je tudi tokrat res, da so direktorski pogledi nemara bolj enotni kot pa delegatov v zvezni skupščini, ko gre za določevanje pogojev gospodarjenja. Strah pred samoto, izkoreninjenostjo in nekakšnim družbenim brezdomstvom, ni zaznaven samo v tistih

kolektivih, kjer se bodo letos tako rekoč bojevali za obstanek in preživetje, temveč tudi med takimi gospodarji, ki jim je tržno gospodarstvo, razvoj skladno z zahtevami najzahtevnejših trgov, pravzaprav že v krvi, saj zgledni kolektivi, kot preveč izstopajoče oaze med slabimi, ne morejo dolgo obstajati, kot je povedal mr. Ljubinko Djurović, generalni direktor Prve petoletke iz Trstenika. To tezo je direktor kolektiva, ki izvažajo 45 odstotkov celotne proizvodnje na svetovni trg, razložil z dejstvom, da se po produktivnosti dela lahko primerjajo s podobnimi najuspešnejšimi dejavnostmi na tujem, toda polovico denarja, ki je v njihovem skladu za osebne dohodke, pobere družbena skupnost, itd.

Nemara bolj kot kdajkoli prej so bili v zadnji anketi Privrednega vjesnika direktorji podobnih misli glede dejanskega položaja gospodarskih organizacij, ki se čedalje bolj spreminjajo v nekakšno socialno politična združenja, z njimi pa manipulirajo decentralizirani politični voluntarizem in birokracija. Povedano drugače, prevelik normativizem, ki koti najrazličnejše zakone, predpise in v zvezi s tem nenehne spremembe razmer gospodarjenja, ne nazadnje pa so tudi zato naši direktorji med najbolj obremenjenimi v svetu, kot je v anketi poudaril glavni direktor Elana Uroš Aljančič.

Za sedanje razmere gospodarjenja niso le edini krivci v zvezni vladi in parlamentu ter v drugih zveznih ustanovah, temveč tudi v posameznih republikah oz. avtonomnih pokrajinah. Po besedah predsednika poslovnega odbora sozda Nikola Tesla iz Zagreba inž. Marijana Crnjaka, bo hrvaško gospodarstvo v tem letu povprečno za nerazvite namenilo 22 odstotkov akumulacije. Vendar pa je v tej razviti republiki tudi glede tega položaja elektronske in telekomunikacijske industrije resnično na robu pamei. Ta industrija je tako obremenjena kot loterijski zavod in trgovina z in-

dustrijskimi odpadki, ker bo morala za nerazvite odščitniti celo 42,95 odstotka akumulacije. To pa je po besedah generalnega direktorja Dalmacije iz Dugega Rata Ivice Karninčiča samo posledica dejstva, da strategijo izhoda iz gospodarske in družbene krize gradimo s frazami iz našega jugoslovanskega besednjaka, ki vidi v zunanem in notranjem sovražniku stržen našega boja za izhod iz krize. Take fraze pa poslušamo že desetletje, je pristavil omenjeni dalmatinski direktor in jih čedalje bolj lahko jemljemo kot vzrok naših težav.

V novoletni anketi je sodelovalo 14 slovenskih direktorjev, kar je največ doslej. Skladno s slovenskim deležem v jugoslovanskem konvertibilnem izvozu, prilagajanju in spreminjanju proizvodnje po diktatu svetovnega trga, iskanju vzrokov zdajšnje gospodarske in družbene krize in predvsem izhoda iz nje, so naši direktorji dali temu primeren pečat v tej svojvrstni

panorami mnenj gospodarstvenikov na začetku leta. Razen naftne industrije in ladjedelniške industrije, ki je Slovenija nima in deloma kemične industrije, so tako rekoč zastopane vse dejavnosti, ki so jih zajeli v poslovnih pričakovanjih 87. Zato bomo poskušali soočiti razmišljanja slovenskih direktorjev s splošnimi sodbami direktorjev podobnih dejavnosti v Jugoslaviji.

Gospodarstveniki iz kmetijstva in živilsko predelovalne industrije so nasploh menili, da so bili prvi pozitivni rezultati v tej dejavnosti doseženi v drugi polovici prejšnjega leta. Podobno meni tudi predsednik poslovnega odbora sozda ABC Pomurka iz Murske Sobote Gusti Grof, hkrati pa poudarja, da kmetijstvo v Jugoslaviji nikoli ni imelo položaja, ki bi ga moralo imeti. V ekonomski politiki še niso doumeli, da resnično tržno kmetijstvo ne pomeni divjanja cen. Rado Dvoršak, predsednik poslovnega odbora sozda Slovin, je kajpak največ govoril o izvozu naših vin, o njihovem ugledu, ki je zelo odvisen od splošne predstave jugoslovanskega gospodarstva na tujem in med drugim omenil Francijo in ZR Nemčijo, ki vsako leto porabita več milijonov mark za večji ugled svojih vin. Podobne akcije v Jugoslaviji nimamo.

Glavni problem relativne slabe izkoriščenosti jugoslovanskih pristanišč je v slabem prometnem zaledju na kopnem, torej v slabih cestah in v železniškem prevozu. Bruno Korelič, predsednik poslovnega odbora Luke Koper, je dodal, da pristanišča v tranzitnem prometu dobivajo komaj 0,6-odstotno stimulacijo, medtem ko železničarji 15-odstotno, ladjarji pa celo 30-odstotno devizno stimulacijo. V takih okoliščinah – in ob nerealnem tečaju dinarja – je nemogoče pričakovati večji napredek v pretovorih blaga. Kljub temu so v prejšnjem letu povečali tranzitni promet blaga za 34 odstotkov in s 4 milijonov ton pretovora zadržali drugo mesto med jugoslovanskimi lukami.

Videti je, da je od še vedno spornih obračunavanj deviznega prometa v turizmu tokrat pomembnejše spoznanje, da turistično gospodarstvo nima dovolj akumulacije za nove naložbe. Egon Conradi, generalni direktor ljubljanskega Kompassa, je rekel, da smo po kakovosti ponudbe vse slabši na tujem trgu in da bomo prav letos občutili posledice zastojev v turističnem razvoju (naložbe). Glavni vzrok, da poraba tujih turistov ne narašča, pa je v tem, ker smo najbolj atraktivna območja v državi odstopili kampin-gom: pri nas je razmerje med hotelskim in kampinškim turizmom 30 : 70, v drugih turističnih državah pa

60 : 40. V tem pa je vsa modrost. Ne samo zato, ker nam prostor ne dopušča podrobnejše analize položaja določenih gospodarskih dejavnosti in mnenj direktorjev, temveč predvsem zato, ker so sodbe podobne pri iskanju izhoda iz krize, bomo poskušali na koncu vsaj omeniti poglobitve misli drugih slovenskih anketirancev. Franc Grašič, predsednik kolektivnega poslovnega odbora tovarne obutve Peko iz Tržiča, je med drugim povedal, da je zdajšnja usmeritev v ekonomski politiki načeloma dobra, vendar je vprašanje, kaj bo od tega ostalo. Prvi človek soboške Mure, Božo Kuharič, se je med drugim spotaknil v bistvu naše inflacije, ki ima skupni imenovalc v besedi »nedelo«. Če je okoli milijon ljudi dnevno na bolniški, 700.000 pa jih sedi na najrazličnejših sestankih, potem preostali zaposleni z 2 do 3-krat nižjo produktivnostjo od razvitih držav nikakor ne morejo vzdržati 23 milijonov Jugoslovancev, je poudaril Božo Kuharič. Po besedah generalnega direktorja Smelta Jožeta Zagarja je pravkar povedano naša tragedija, saj imamo drugače ljudi, ki znajo delati, vendar premalo tistih, ki znajo misliti. Pri tem pa nam ne more pomagati nobena zakonodaja. V ljudeh so tudi močne psihološke ovire, saj je že prava katastrofa, če bi moral

preiti na nov način dela, je poudaril direktor Iskre-Delta Janez Škrubej. In če razmišljamo o produktivnosti dela in sploh o uspešnosti poslovanja, potem je temeljno vprašanje, kako motivirati ljudi za inovacijske dosežke, dodaja predsednik poslovnega odbora sozda Iskre Franc Šifkovič. Zato pa so dejanske spremembe v novem letu resnično možne samo, če se bomo po besedah predsednika poslovnega odbora Ljubljanske banke Metoda Rotarja ukvarjali z dobrimi gospodarji. Med takimi so prav gotovo tudi v mariborski Metalni, v kateri kot pravi njihov prvi človek Herman Špička, niso navajeni, da »obletavajo« Beograd, da bi izsilili ugodnejše cene svojim izdelkom in storitvam, marveč svoje kupce na tujem in doma. To je tudi zelo pomembno v gradbeništvu, ki tako rekoč doma zaradi politike cen in manjše investicijske graditve nima kaj iskati, in je po besedah prvega človeka SCT iz Ljubljane Ivana Zidarja izvoz pod vsako ceno postal nujnost. Toda Jugoslavija je ena izmed redkih držav, poudarja prvi človek celjske Kovinotehne Aleš Ilc, ki nima resničnega programa za izhod iz krize, in kar je še hujše, takega programa ni sposoben nihče sestaviti.

Peter Potočnik

(Gospodarski vestnik 7/87)

ŠPORT IN REKREACIJA

Aero TOZD Medvode – pokrovitelj mladinske ekipe NK Medvode

Minilo je več kot eno leto, ko je delavski svet Tovarne celuloze in papirja Medvode sprejel sklep o pokroviteljstvu nad mladinsko ekipo NK Medvode. Podpisnika samoupravnega sporazuma o pokroviteljstvu sta

bila direktor tovarne Dušan Brekič in predsednik nogometnega kluba Medvode Jure Novak.

Prav je, da pred pričetkom spomladanskega dela prvenstva v sezoni 1986/87 pregledamo, oziroma poročamo o rezultatih in uspehih tega mladega in obetajočega športnega kolektiva. Poudariti moramo, da je Aero Medvode s prevzemom pokroviteljstva odločilno prispeval k resnemu delu v klubu, ker so se pretežno vse sile usmerile k treningom in vzgojnemu delu, manj pa k problemom za zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev za nemoteno delo kluba.

V NK Medvode je pet nogometnih ekip, ki redno nastopajo v ligaških tekmovanjih in veteranska ekipa, ki je zelo aktivna, ne sodeluje pa v tekmovalnem sistemu in se izključno sama financira. Pionirski ekipi »A« in »B« tekmujeta v ljubljanski ligi in dosegata zadovoljive rezultate.

Kadetska ekipa prav tako nastopa v ligi LNZ (ljubljanske nogometne zveze) in je po jesenskem delu prvenstva uvrščena tik pod vrhom. To je izreden uspeh, še posebej, če upoštevamo, da nastopa v konkurenci z ekipami kot so Olimpija, Slovan, Ljubljana in Ilirija

torej s klubi, ki sodijo v vrh slovenskega nogometa. Prva, oziroma članska ekipa, nastopa v 2. slovenski ligi – ZAHOD (območna članska liga). Zaradi nekaterih težav s številom kakovostnih igralcev (odhodi v JLA) in deloma z disciplino (manjša konkurenca) je ekipa pred nadaljevanjem prvenstva uvrščena v spodnji polovici lestvice. Z nekaterimi ukrepi v klubu in z izpopolnitvijo ekipe ima moštvo vse možnosti za uvrstitev v prvo polovico lestvice.

Rezultate, oz. delo mladinske ekipe, katere pokrovitelj je naša tovarna, bom skušal predstaviti nekoliko podrobneje.

Trener mladinske ekipe je nekdanji vrhunski nogometaš Polde Haclar, ki s svojim strokovnim znanjem, izkušnostjo in prizadevnostjo dosega z ekipo izvrstne rezultate, tako v tekmovalnem delu kot tudi pri splošni vzgoji mladih nogometašev.

Ob koncu tekmovalne sezone 1985/86 (prvo leto pokroviteljstva) je ekipa zasedla prvo mesto z dvema točkama prednosti. Po osemnajstih odigranih tekmah je ekipa dosegla enajst zmag, tri neodločene rezultate in samo štiri poraze – razlika v golih je bila visoko pozitivna – 38 : 17.

Mlado moštvo se je tako uvrstilo v kvalifikacije za uvrstitev v slovensko mladinsko ligo. Naletela je na starejšo in bolj izkušeno ekipo NK Slavija (Vevče) in se ni uvrstila v najvišjo slovensko ligo. V klubu takšne uvrstitve

tudi nismo načrtovali, tako da je ekipa več kot odlično zaključila lansko sezono. V jesenskem delu prvenstva 1986/87 je mladinska ekipa dosegla še boljše uspehe – v devetih prvenstvenih tekmah: sedem zmag, en neodločen izid in en poraz – razlika v golih je skoraj neverjetna 24 : 6. Poudariti moram, da je ekipa zmagala na vseh tekmah na gostovanjih.

Vse ekipe, ki pridejo v Medvode, igrajo pretežno zaprto – »bunker sistem«, ki ga je včasih težko premagati. Velja pa nogometno pravilo, da ekipa,

ki ne doseže gola, le-tega dobi, in tako so bile izgubljene tri točke na domačem igrišču. Seveda ekipa vodi na lestvici in prepričani smo, da bo tako tudi po spomladanskem delu prvenstva. O dejavnosti NK Medvode bi lahko napisal še veliko, vendar naj bo za prvo predstavitev dovolj.

Nogometni klub Medvode, predvsem pa mladinska ekipa se zahvaljuje tovarni AERO – Medvode, ki s svojo podporo omogoča doseganje tako dobrih rezultatov.

Alojz Smrekar

Cicov memorial

Šestega marca so se člani naše smučarske sekcije in smučarji iz tozda Grafika udeležili že tradicionalnega IV. Cicovega memoriala, ki ga vsako leto skupaj s ČGP Večer organiziramo v spomin na našega dolgoletnega sodelavca Cirila-Cica Debeljaka. Letošnji memorial je potekal na smučiščih pri Treh kraljih nad Slovensko Bistrico. Prehodni pokal so tokrat osvojili smučarji Večera.

Rezultati:

Ženske:

1. Hilda Pišek – Večer	49,84
4. Marija Mavhar – Aero	55,11
5. Ivanka Pajk – Aero	55,52
7. Marija Špeglič – Aero	57,32
9. Janja Završnik – Aero	61,60
11. Bernarda Mavhar – Aero	64,26
12. Branka Dobrotinšek – Aero	68,89

Moški nad 50 let:

1. Emil Rozman – Večer	50,00
3. Baldo Jenko – Aero	56,07

Moški od 40 do 50 let:

1. Janko Vezjak – Večer	44,59
3. Janez Vučer – Aero	46,03
4. Milan Zimšek – Aero	47,64
7. Peter Oset – Aero	49,73
8. Marjan Slamnik – Aero	50,24
10. Ernest Sevšek – Aero	59,97

Moški od 30 do 40 let:

1. Jože Podrgajs – Aero	42,82
2. Igor Nunčič – Aero	43,46

4. Maks Jurak – Aero	47,41
7. Drago Polšak – Aero	51,23

Moški do 30 let:

1. Robert Tržan – Aero	42,20
3. Milan Štamol – Aero	43,09
5. Miha Tržan – Aero	44,94
7. Bojan Oblak – Aero	47,03
8. Damjan Mauer – Aero	49,49

Končni vrstni red:

1. Večer – 616,49
2. Aero – 631,34

Peter Svet

Smučarski tečaj

V letošnjem letu smo s pomočjo novega avtobusa lahko organizirali smučarski tečaj za večje število delavcev naše DO. Delavci so za tečaj in prevoz prispevali simbolično ceno 2.000 din. Avtobus je vsak dan ob 12. uri izpred vratarnice na Ipavčevi odpeljal tečajnike na Roglo. V prvih dneh jim vreme ni bilo najbolj naklonjeno, vendar so vztrajali in na koncu jim ni bilo žal. Sedem začetnikov je opravilo tečaj z osnovami smučanja, sedemnajst udeležencev nadaljevalnega tečaja pa je izpopolnilo svoje do sedanje znanje smučanja.

Udeleženci nadaljevalnega tečaja

LITERARNI UTRINKI

Pesmi

Sredi puščave hira kaktus
pod neizprosnimi žarki sonca
zemlja okrog njega je izsušena in razpokana

Osamljen stoji tam,
željan vode in nekoga, ki bi bil z njim
željan nekoga, ki bi ga klical k obujenju
– k življenju!

Preganja me ponoči, podnevi,
preganja me na ulici, v službi
v družbi – med prijatelji,
vedno znova me preganja ta prekleti dvom.

Dvomim v tvoje besede, poglede,
dvomim v tvoja dejanja,
čutnost, iskrenost, nežnost,
vedno znova dvomim, dvomim.

Saj vem, da si čustven, razumevajoč,
vem, da si skromen in pošten,
toda na koncu koncev vse je laž,
ena sama velika iluzija – en sam dvom.

Časa ni, časa ni . . .

So pri nas se tri mlade upokojenke zbrale,
in si nov upokojenski pozdrav izbrale.
»NIMAM ČASA«, to je zdaj njihov pozdrav,
ki v resnici še kako bo držal.

Ko v kuhinji ura zvečer enajsta že odbije,
mlada upokojenka še vedno spat ne zavije,
fižol in kumarice kuha in vlaga,
podnevi ni časa – kaj ji pomaga?

Ko k drugi pride na kratek obisk,
spregovori par besed in odide kot blisk,
danes zares ni časa za klepet,
če bo mogoče, kdaj drugič spet.

Zares hudo so vse zaposlene,
v gospodinjstvo in vnuke so zatopljene,
mož pa, revež, naj ob strani stoji,
saj za njega več časa nobenega ni.

In tukaj se že možje sprašujejo,
kdaj lahko boljše čase od žena pričakujejo,
ker v pokoju dopusta menda več ni,
zato jih vse to še bolj boli.

Ko v tej vihri žena časa več ni,
goreča ljubezen med možem in ženo počasi splahni,
to vse zveste može že resno skrbi,
če zares vse skupaj že po koncu ne diši.

Milan Tehovnik

-AK-

Vse njene ljubezni

Bila je mlada, skorajda še otrok. Našla sta se, ko je bila v njej kristalna čistost ljubezni, ki je čakala, da se preda. Ni ga spraševala po imenu tiste, ki je bila pred njo in jo je zapustil. Niti z mislimi na prihodnost ga ni morila. Nista je motila umazanost in smrad podstrešne sobice, v kateri si jo je vzel. Postajala je ženska.

Verjela je v nežnost, v svojo prvo ljubezen, ki naj bi trajala večno, pa kljub vsemu ni ničesar spraševala, ko se je ob jutrih prebujala sama, kakor nekoč, ko je bila še dekletce.

Ni jokala, ko so ji roke zastajale prazne v zraku, brez toplega dotika, po katerem je hrepenela.

Tako je bila naučena. Spoštovati je morala načela svojih strogih staršev, sicer...

»Grešila si! Umazala si ponos naše ugledne družine. Poberi se kamor hočeš, vlačugal«

Ni se opravičevala. Brez kakršnihkoli prošenj je ponosno odhajala s tisto malenkostjo svojih strganih oblek. Ni se bala prihodnosti, ker je vedela, da ni sama. Pod srcem je raslo novo življenje. Vedela je, da bo imela nekaj povsem svojega.

Razočaranja so se vrstila eno za drugim. Bila je na robu življenja, ko je v naročju dobre stare ženske, ki ji je za strašne protiusluge ponudila zavetje, prvič zajokala njena hči.

Zmagala je! Ni se ozirala po ljudeh, ki so se zgražali in pljuvali za njo. Premagovala je bolečino ob opazovanju lepih hiš, avtomobilov, ljudi, ki so se požrešno basali s hrano v gostilnah v ulici, v kateri je stanovala, medtem, ko sama že ni več vedela, kdaj je nazadnje jedla.

Z bolečino je opazovala le svojo hči, ki se je iz otroka razvijala v dekle in se ji odtujevala.

Čutila je njen odhod in trpela.

In prišel je tisti usoden delček trenutka, ko se je hči dokončno odločila.

Brez besede ob slovesu, zahvale...

Med mnogimi psovkami in očitki jo je pustila stati med podboji vrat. Ni se zmenila za prošnje in solze svoje matere. Odšla je svojo pot, njej pa pustila solze in bolečine.

Ni trpela, hvaležnica, ko se je vozila v luksuznih avtomobilih in razkazovala čare v oblekah iz butikov.

Ni pomislila, kdo ji je dal življenje. Lahko je sedela pri mizi in malomarno odrivala le na pol izpraznjene krožnike, katerih vsebine ni več spravila vase.

Bila je gospa, medtem, ko je njena mati ob slehernem grižljaju kruha, ki ga ji je včasih prinesel kakšen dober

sosed, pomislila, če ni morda njena hči lačna.

Umrla je v samoti. Nihče ni vedel kako. Pokopali so jo brez velikih solza in trušč. Tako se zgodi revnim.

Še vedno ne vem, zakaj me boli to pričevanje, saj ženske nisem poznala. Ne razmišljam o tem, zakaj sem žalostna, ko nisem občutila niti ene same solze te moje dobre starke.

Res, ne vem... Morda zato, ker smo ljudje...

Kaj sploh smo ljudje?

Ne sprašujte me, ker nikoli ne bom povedala tistega, kar mislim. Bolelo bi vas, tega pa nočem, ker poznam trpljenje. Ne trpljenje iz romanov, knjig... Trpljenje v meni, ko se vam nasmejem, vi pa se obračate stran.

Vem le to, da smo vsi skupaj, kakor družba žabic po dežju. Regljajo in preglajajo druga drugo. Res je! Preveč govorimo.

Za seboj pa puščamo vedno znova nekaj nedokončanega.

Včeraj sem bila na grobu daljnih svojcev, da bi mi ljudje ne očitali malomarnosti. In ko so mi povedali, kdo je žena, ki joče ob svežem grobu, me je zabolelo.

Hvaležna lastovka se je vrnila k mrtvi materi. Ne vemo, po kaj.

Obtožujemo jo, pa vendar je človek, če lahko joče in trpi v samoti.

Valerija

Nebo joče

Prosim, pustite me pri miru.

Naj vam ne bo mar, če se sprehajam brez dežnika v dežju. Nebo joče!

Naj izpere žalost z moje duše, strah, vso bolečino.

Ostane naj le svetla misel nate.

Velike solze neba mi drsijo po licu.

Nihče od vas ne ve, da nebo joče zaradi mene.

Joče,

ker sama ne morem več jokati.

Joče,

ker poznam ljubezen.

Ljubezen samo v besedi, poljubu, cvetu

in pesmi.

Joče, ker ne vem,

da je ljubezen tudi v trpljenju, sanjah in neizpolnjenemu hrepenenju.

Joče, ker nosim žalost v sebi

in nikoli je ni konca.

Joče, ker je bolečina neizmerna

in vse več se jih poraja iz nje.

Nebo joče.

Joče, ker sama ne morem več jokati!

ZA DOBRO VOLJO

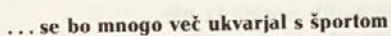
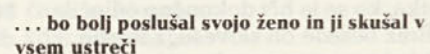
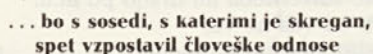
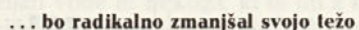
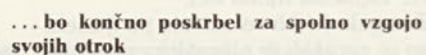
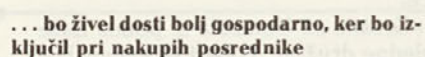
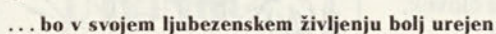
— Ali ste vi tista baraba, ki stoji na mojem parkirnem prostoru?

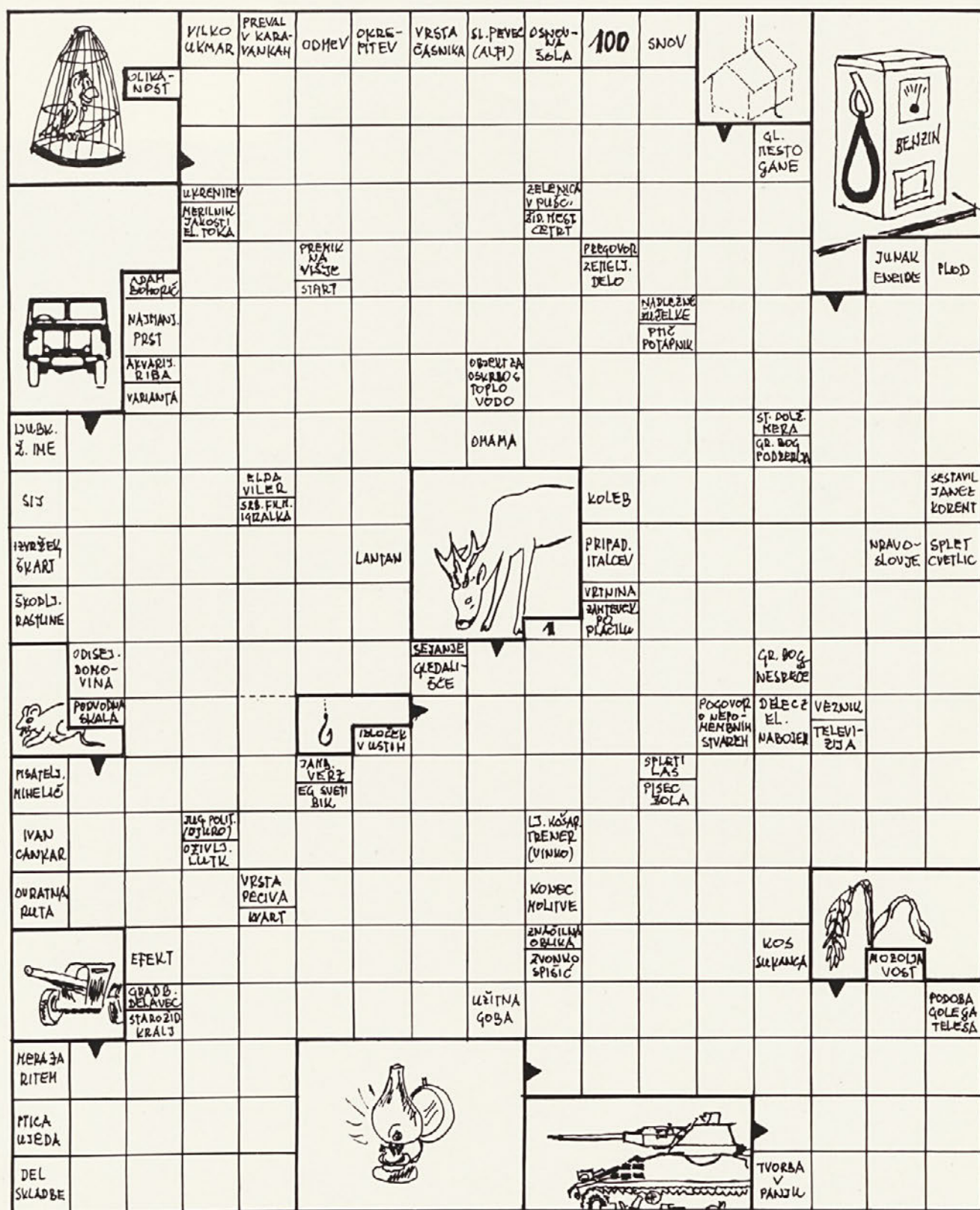

— Sprašujem se, zakaj sploh potrebujete televizijo...

ALBERT AEROVEC JE SKLENIL, DA ...

ALBERT AEROVEC JE SKLENIL, DA ...

Za nagradno križanko št. 1 smo prejeli 38 rešitev.
Izžrebali smo naslednje nagrade:

1. nagrada – 2000 din – Bogdana ŽIC – Trženje
2. nagrada – 1500 din – Branko JAZBINŠEK – Grafika
3. nagrada – 1000 din – Albina BRENCI – DSSS

Izrezke z rešitvijo nagradne križanke št. 2 pošljite na naslov: Kadrovsko-spolni sektor AERO Celje, Kocenova ulica 4, Celje. Na kuverto pripišite: NAGRADNA KRIŽANKA. Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki bodo v našem uredništvu do 17. aprila 1987.

Celje - skladišče

D-Per

452/1987

1119871794,2

COBISS

OBEDNIO VNI CELJE